

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

Anul III Nr. 106

Simbătă 18 august 1973

16 pagini — 1 leu

**1944
23 AUGUST
1973**

DESTIN

LIBERTATE

PROGRES

Insurecția națională antifascistă armată din 23 August 1944 se află înscrisă în istoria țării noastre cu litere de foc ale eroismului maselor muncitoare și ale înțelepciunii partidului. Hotărîtor pentru destinele națiunii, actul de la 23 August 1944 a produs cea mai profundă transformare din întreaga istorie a poporului român, deschizînd calea revoluției populare și a anilor construcției socialiste.

Consemnăm în agenda marilor noastre realizări, accesul liber în învățămînt pentru întregul tineret al țării și pentru toți oamenii muncii, gratuitatea învățămîntului de toate gradele, generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani, creșterea fără precedent a numărului elevilor, studenților, cadrelor didactice și al unităților școlare: școli, licee și facultăți.

Caracteristice învățămîntului nostru ii sînt legătura strînsă cu producția și cercetarea științifică și corelarea sa nemijlocită cu cerințele dezvoltării sociale, ale construcției noastre socialiste, pe baza unei concepții unitare promovată cu consecvență de către partid.

În aceste zile, ale sărbătorii lui 23 August, cadrele didactice din întreaga țară — profund angajate în îndeplinirea hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie a.c. — îndreaptă cu căldură un gînd de recunoștință față de partid și față de conducerea partidului, pentru condițiile create în îndeplinirea cu succes a nobilei misiuni de educator al tinerelor generații.

Intensificînd pregătirile pentru deschiderea noului an școlar, educatorii acționează cu convingerea că — așa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu :

„De felul în care școala își îndeplinește această misiune — orientarea copiilor și tineretului în viață — depinde ce fel de tineret, ce fel de oameni va avea societatea noastră de mîine“.

TRIBUNA ȘCOLII

„Porțile școlilor, larg deschise tuturor copiilor țării“ — acest vechi vis

al oamenilor muncii a devenit realitate în anii liberi,

al căror șir a început cu August 23

Știri, însemnări, comentarii

Ședința Consiliului pentru

Învățământul preșcolar și general obligatoriu

În ziua de 14 august 1973, la Casa universitarilor din București, a avut loc ședința de lucru a Consiliului pentru învățământul preșcolar și general obligatoriu, sub conducerea tovarășului Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățământului. În afară de membrii colegiului, au participat inspectori școlari generali și alți reprezentanți ai inspectoratelor școlare județene, lucrători din Ministerul Educației și Învățământului etc.

Pe ordinea de zi a Consiliului au fost incluse următoarele puncte: descongestionarea planului de învățământ pentru școala generală; informarea cu privire la predarea limbilor străine; proiectul de Regulament privind organizarea și funcționarea comitetelor și comisiilor de părinți și normativele de dotare a grădinițelor și a școlii generale (ciclul primar și gimnazial).

În încheierea lucrărilor Consiliului, a luat cuvântul tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățământului, care, referindu-se la sarcinile ce decurg pentru școală din Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, a informat Consiliul asupra planului de măsuri pe care le va lua conducerea Ministerului Educației și Învățământului în cursul anului școlar 1973—1974, cu aplicabilitate în anul școlar 1974—1975.

Activitatea editorială a Caselor corpului didactic

Casele corpului didactic au trecut deja de faza începutului: ziua de naștere va fi în această toamnă sărbătorită pentru a doua oară. Ezitățile și căutările își mai au, desigur justificări, dar se poate vorbi, evident, de prezența marcantă a acestor instituții în viața cadrelor didactice din județe.

Aș vrea să aduc în discuție de această dată activitatea editorială a acestor forumuri ale activității cadrelor didactice. Aflate sub îndrumarea Inspectoratelor școlare, planurile editoriale ale Caselor corpului didactic încearcă să cuprindă o varietate de probleme. Astfel, Casa corpului didactic din Tirgoviște, în anul școlar 1972—1973 a tipărit patru Scrisori metodice (în cadrul unei colecții) adresate profesorilor de științe sociale, celor care predau limbile moderne, fizica și chimia și biologia. Într-un tiraj, variind între 600 și 800 de exemplare, fiecare din aceste Scrisori metodice, abordând probleme referitoare mai ales la modernizarea predării obiectului în școală, a reușit să pătrundă în toate școlile județului.

Tot sub egida instituției noastre au apărut: o Culegere de studii prieluate de inaugurarea instituției noastre și un număr al publicației „Însemnări pedagogice”. Aniversarea a 140 de ani de la înființarea școlii generale „Vasile Cîrlova” din Tirgoviște a prilejuit o colaborare fructuoasă din care au rezultat o revistă școlară „Armonii” și monografia unității sărbătorite. În pregătire sunt deja numerele 2 ale revistelor „Însemnări pedagogice” și „Armonii” și o culegere de materiale prezentate la Simpozionul dedicat lui Gh. N. Costescu. Exceptând, desigur, publicațiile școlare, meritorie mi se pare angrenarea unui mare număr de colaboratori din școlile întregului perimetru dimbovițean.

Fată de volumul sporit de muncă pe care îl necesită această valoroasă activitate editorială a Caselor corpului didactic, apreciem că este necesar ca inspectoratele școlare să analizeze condițiile de lucru (redacțional, tehnoredacțional și tipografic) și să ia măsurile corespunzătoare ce se impun.

Prof. LUCIAN GRIGORESCU
documentarist la
Casa corpului didactic,
Dimbovița

CONCURSURI DE ADMITERE

În licee

Între 1 și 10 septembrie a.c. se organizează o nouă sesiune a concursului de admitere în licee învățământ de zi la unitățile școlare la care nu s-au completat toate locurile în sesiunea din iulie. De asemenea, în aceeași perioadă, va avea loc și concursul de admitere la învățământul liceal seral și la învățământul fără frecvență al liceelor de specialitate. Pentru liceele de cultură generală, sesiunea de admitere la învățământul fără frecvență se va organiza în perioada 20—30 septembrie 1973.

Concursul este precedat de examenul medical, iar la unele profile (arhitectură și sistematizare, licee de artă, pedagogice, licee de educație fizică) și de susținerea unor probe practice de verificare a aptitudinilor (desen după natură, desen liniar, probe muzicale, dans, probe sportive) care se organizează cu 3-4 zile înainte de data începerii probelor scrise. Candidații respinși la probele practice se pot înscrie la concursul de admitere în alte licee până în ziua de 29 august inclusiv. Înscrierea candidaților la concursul de admitere pentru învățământul seral și fără frecvență, precum și pentru învățământul de zi la liceele la care au mai rămas locuri disponibile se încheie cu două zile înainte de începerea acestuia.

La concursul de admitere la învățământul de zi se pot prezenta absolvenții ai clasei a VIII-a a școlii generale care împlinesc cel mult 17 ani în anul 1973, iar la învățământul seral și fără frecvență se pot prezenta, indiferent de vîrstă, persoanele care au absolvit clasa a VIII-a a școlii generale sau posedă studii echivalente și lucrează în domeniul specialității în care urmează să se pregătească (pentru liceul de specialitate). La învățământul seral organizat pe lângă liceele de cultură generală, candidații vor prezenta dovezile de încadrare în muncă. Probele de concurs la liceele de cultură generală, de artă și pedagogie sînt: limba română — scris și oral, matematică — scris și oral; istoria României — oral.

Candidații de la liceele cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare susțin probe scrise și orale și la limba și literatura maternă. La liceele de specialitate, concursul constă în susținerea următoarelor probe: limba și literatura română sau, la alegerea candidatului, un obiect din profilul specialității la care acesta se înscrie (fizică, chimie, științe biologice, geografie) — scris și oral și matematică — scris și oral.

Candidații aparținînd naționalităților conlocuitoare pot susține probele de concurs în limba maternă la obiectele pe care le-au studiat în această limbă.

Programele concursului de admitere au fost publicate încă de la începutul anului 1973 și puse la dispoziția celor interesați prin rețeaua de difuzare a presei.

Lucrările scrise pentru învățământul de zi și învățământul seral în sesiunea 1-10 septembrie a.c. se susțin în ziua de 1 septembrie și respectiv 2 septembrie 1973. Probele scrise nu sînt eliminatorii. Admiterea în licee se face în ordinea descrescîndă a mediilor generale obținute de candidați la concurs și în limita locurilor planificate.

La concursul de admitere nu sînt candidații reușiți fără loc și nu se aprobă reexaminări.

Candidații declarați admiși la concursul de admitere se pot înscrie în școlile și la specialitatea pentru care au candidat.

Lista candidaților admiși, în ordinea descrescîndă a mediilor și în limita locurilor planificate, se afișează imediat după încheierea concursului.

Informații detaliate privind desfășurarea concursului de admitere — numărul de locuri și profilele în care se școlarizează elevii — se pot obține de la secretariatele liceelor, precum și de la inspectoratele școlare.

În școlile profesionale

În școlile profesionale — învățămînt de zi și ucenicie la locul de muncă — la care nu s-au completat toate locurile planificate, în sesiunea din iulie a.c., precum și școlile profesionale învățămînt seral se va organiza o nouă sesiune de admitere în perioada 1—10 septembrie 1973.

La învățămîntul de zi, precum și la ucenicie la locul de muncă se pot prezenta absolvenții ai școlii generale de 10 ani, precum și promovații ai clasei a VIII-a a școlii generale care împlinesc cel mult 18 ani în anul calendaristic 1973. La forma ucenicie la locul de muncă se pot prezenta la admitere și candidații care împlinesc cel mult 19 ani în anul calendaristic 1973.

La meseriile mecanizator-miner, sonder, mecanic agricol, limita de vîrstă este de 25 de ani, iar pentru meseria vînzător pentru magazine sătești se primesc candidații care au vîrstă de pînă la 25 de ani și stagiul militar satisfăcut.

La învățămîntul seral se pot prezenta, indiferent de vîrstă, persoanele care au absolvit școala generală sau posedă studii echivalente și lucrează în meseria în care urmează să se califice.

Înscrierea candidaților a început cu 30 de zile înainte de concurs și se încheie cu 2 zile înainte de începerea acestuia. Înscrierea la concurs se face la sediul fiecărei școli sau al centrelor de înscriere stabilite de ministerul, organul central sau local al administrației de stat în subordinea căruia funcționează școlile respective.

Admiterea candidaților înscriși se face în limita locurilor planificate pentru fiecare meserie și cuprinde: examenul medical, care se desfășoară în perioadele 1—2 septembrie a.c. pentru absolvenții școlii generale de 10 ani și 2—3 septembrie a.c. pentru promovații clasei a VIII-a.

Admiterea absolvenților școlii generale de 10 ani în școlile profesionale se face fără susținerea de probe scrise sau orale, pe baza rezultatelor examenului medical, în limita locurilor planificate pentru meseria respectivă. În cazul cînd numărul celor înscriși depășește numărul locurilor planificate pentru meseria respectivă, admiterea se face în ordinea mediilor obținute în clasa a X-a a școlii generale. Candidații care nu au fost admiși la la meseria la care s-au înscris (în cazul cînd numărul celor înscriși a depășit numărul locurilor planificate) se pot înscrie la o altă meserie, în cadrul școlii respective sau la o altă școală.

Admiterea promovărilor clasei a VIII-a a școlii generale se face în limita locurilor planificate. În cazul cînd numărul candidaților depășește numărul de locuri planificate, se vor susține probe scrise și orale la obiectele cuprinse în broșura „Programele concursului de admitere în liceele de specialitate, școlii profesionale și ucenicie la locul de muncă — sesiunile din anul 1973”, publicată și pusă la dispoziția celor interesați prin rețeaua de difuzare a presei. În acest caz, admiterea se face în ordinea descrescîndă a mediei obținute la probele scrise și orale. Candidații aparținînd naționalităților conlocuitoare pot susține probele de concurs în limba maternă la obiectele pe care le-au studiat în această limbă.

Informații suplimentare privind concursul de admitere se pot obține de la orice școală profesională sau întreprindere care primește ucenici, precum și de la ministerele economice — direcțiile de personal-învățămînt.

MICROFIȘA

Profesorul Iosif I. Gabrea

Împlinește 80 de ani

La 18 august, profesorul universitar doctor docent Iosif I. Gabrea împlinește vîrsta de 80 de ani. Distins elev și colaborator apropiat al lui G. G. Antonescu, a desfășurat o multilaterală activitate pedagogică, teoretică și practică, parcurgînd toate treptele ierarhiei didactice.

Absolvent al Școlii normale din Cîmpulung-Muscel, profesorul Gabrea și-a început cariera didactică în anul 1913 ca învățător în Teleorman și, apoi, ca institutor la Școala de aplicație a Școlii normale din Cîmpulung-Muscel. După ce își ia licența în filozofie și drept, funcționează un timp ca profesor secundar îndeplinind și funcția de bibliotecar al Bibliotecii pedagogice de pe lângă Casa școlilor și, pentru o scurtă perioadă, de șef al Muzeului pedagogic. În anul 1927 devine asistentul profesorului Antonescu, iar după ce ia doctoratul în pedagogie, conferențiar (în 1932) și, mai tîrziu, profesor de pedagogie la Facultatea de științe a Universității din București. Între anii 1941—1949 a fost director al unuia dintre Seminarele pedagogice universitare din București. În 1938 a fost ales membru al Academiei de științe.

Profesorul Iosif I. Gabrea a desfășurat o prodigioasă activitate didactică și științifică, cunoscută și apreciată în sfera pedagogilor din țara noastră și peste hotare, încununată de primirea „Ordinului Muncii” Clasa a II-a, conferit de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România pentru: „Activitate îndelungată și merite deosebite, precum și pentru contribuția adusă la dezvoltarea învățămîntului superior”.

Pentru generațiile de elevi și studenți pe care le-a educat rămîne o vie întru chipare a pedagogului zelos — legat de școală printr-un sincer, călduros și statornic devotament. A desfășurat o rodnică muncă de cercetare a fenomenului educației în școala românească, care s-a materializat într-un lung șir de publicații, cărți, broșuri, reviste și articole în presa pedagogică, pe o perioadă de peste cinci decenii. Bogata sa activitate științifică îl situează printre cei mai fecunzi pedagogi din perioada interbelică.

Menționăm o parte din aceste lucrări: Școala creatoare, (Individualitate-personalitate), 1927; Individualizarea învățămîntului, 1929; Statistica și politica școlară, 1932; Organizarea învățămîntului în 28 de țări, 1933; Menirea și organizarea universităților populare, 1934; Școala românească. Structura și politica ei, 1937; Din problemele pedagogiei românești, 1937 etc. În colaborare cu I. C. Petrescu a tradus Prelegeri pedagogice de I. Fr. Herbart (1926) și Artă și cultură de E. Neumann (1927).

În 1963 a publicat un volum de Texte pedagogice alese din Fr. A. W. Diesterweg, cu o introducere amplă și valoroasă asupra pedagogului german, tradus și comentat pentru prima oară în România. Profesorul I. I. Gabrea a fost un neobosit autor de manuale pentru învățămîntul primar.

Profesorul I. I. Gabrea a propus creșterea tineretului din diferite țări în spiritul respectului reciproc între popoare, pentru consolidarea păcii scriind: „Mult mai important se pare că este rolul Centrelor internaționale de documentare pedagogică în realizarea apropierii dintre națiuni, pentru consolidarea păcii” și „Educații din lumea întreagă, au cei dintii datoria să se întîlnească în gînd și în faptă spre a înlătura războiul”. (Un centru național de documentare pedagogică, 1936, pag. 9—25 și lucrarea „Problemele pedagogiei românești”, pag. 400).

VICTORIA POPOVICI
cercetător științific
Institutul de științe pedagogice

Știri, însemnări, comentarii

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ROMÂNESC ÎN ANII SOCIALISMULUI

„În țara noastră studiază, în prezent, peste 4 milioane de tineri, ceea ce înseamnă că din cinci locuitori unul este cuprins într-o formă de învățămînt”. (Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România).

O privire comparativă a cifrelor de școlarizare a populației școlare pe diferite tipuri de unități de învățămînt între anii 1938—1972 este elocventă.

Astfel, în anul școlar 1938—39, numărul total al elevilor și studenților era de 1 781 290. În anul școlar 1948—1949, primul an după aplicarea reformei învățămîntului în țara noastră, în școlile de toate gradele erau cuprinși 2 203 728 de elevi și studenți. În anul școlar 1972—73, învățămîntul românesc de toate gradele a fost frecventat de un număr de 4 341 722 de elevi și studenți.

În România burghezo-moșierească învățămîntul preșcolar era foarte slab reprezentat. Doar 90 787 de copii de vîrstă preșcolară au fost cuprinși în anul școlar 1938—39 în cele 1 577 de grădinițe de copii, în care își desfășurau activitatea 1 819 educatoare. Anul școlar 1948—49 a marcat și aici un salt calitativ. În învățămîntul preșcolar au fost cuprinși în acel an 1 579 934 de copii de vîrstă preșcolară. Numărul unităților preșcolare se ridică la 2 098, iar al

personalului didactic la 3 951. În anul școlar 1972—73, învățămîntul preșcolar a fost frecventat de 591 670 de copii preșcolari. Numărul unităților de acest tip se ridică la circa 11 542, iar al cadrelor didactice la 23 224 de educatoare.

„A crescut numărul grădinițelor și s-a asigurat generalizarea în linii mari a învățămîntului preșcolar pentru copiii în vîrstă de 5 ani”. (Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România).

În anul școlar 1980—81, conform prevederilor Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a.c., va fi cuprinsă în grădiniță aproape întreaga populație de vîrstă preșcolară de 3—6 ani.

„Aproape 91 la sută din tineretul școlar este cuprins într-o formă de învățămînt cu o durată de cel puțin 10 ani”. (Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România).

În anul școlar 1938—39, învățămîntul obligatoriu de cultură generală cuprindea un număr de 1 575 477 de elevi. În anul școlar 1972—1973, învățămîntul general obligatoriu este frecventat de 2 729 092 de elevi.

„Numărul elevilor care urmează învățămîntul liceal este de peste 10 ori, iar al studenților de aproape 7 ori mai mare decît în anul școlar 1938—1939”. (Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România).

Numărul elevilor care frecventau liceele de cultură generală în anul școlar 1938—39 era abia de 29 064. În anul școlar 1948—1949, primul an de aplicare a reformei învățămîntului, numărul acestora se ridică la 55 020. În anul școlar 1972—73, 355 328 de elevi sînt înscriși în liceul de cultură generală.

„Ținînd seama de sarcina stabilită de Conferința Națională a P.C.R. din 1972, Plenara a hotărît generalizarea învățămîntului liceal, prin învățămînt de zi, seral și fără frecvență, pînă la anul 1985. În acest fel, în viitor, fiecare muncitor, fiecare om al muncii va avea ca pregătire minimă liceul. Se va realiza, astfel, un progres important în ridicarea nivelului general de cultură și în dezvoltarea multilaterală a personalității fiecărui cetățean”. (Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România).

Liceele de specialitate și școlile tehnice care primeau absolvenți ai școlii generale erau frecventate în anul școlar 1938—39 de 20 283 de elevi. În anul școlar 1948—49 sînt înscriși în acest tip de școală 89 544 de elevi, iar în anul școlar 1972—73, numărul acestora se ridică la 149 895.

O dezvoltare impetuoasă a cunoscut în acești ani și învățămîntul profesional și postliceal. Astfel, în același an școlar 1938—39, pe care îl luăm ca punct de referință, învățămîntul profesional și postliceal era frecventat de 39 250 de elevi. Reforma învățămîntului din 1948 a constituit și pentru acest tip de școală o cotitură. Numărul elevilor înscriși înregistrează un salt important: 61 372. În anul școlar 1972—73 învățămîntul profesional și postliceal este frecventat de un număr de 371 751 de elevi.

„Învățămîntul superior trebuie să pregătească oameni pentru producție. Să dezrădăcinăm complet mentalitatea care se mai întilnește încă în învățămîntul superior și în special la unii părinți, potrivit căreia nu s-ar cuveni ca, după atîta școală, tînărul să meargă în producție”. (Din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la lucrările Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973: Cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului).

Nevoia de cadre calificate cu pregătire superioară în toate domeniile de activitate — industrie, economie, agricultură, știință, cultură, învățămînt — a determinat o dezvoltare impresionantă a învățămîntului superior în anii de după Eliberare. Dacă în anul 1938—1939 cele 16 unități de învățămînt superior erau frecventate de 26 489 de studenți, în anul universitar 1948—1949, primul an de aplicare a reformei învățămîntului, numărul institutelor de învățămînt superior se ridicase la 47, frecventate de 48 676 de studenți. În anul universitar 1972—73, cursurile învățămîntului superior sînt frecventate de un număr de 143 936 de studenți.

Pentru a putea cuprinde întreaga populație de vîrstă preșcolară și școlară în diferitele trepte și forme de învățămînt, statul și partidul nostru au investit sume din ce în ce mai importante pentru asigurarea bazei materiale a dezvoltării învățămîntului, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului de instruire și educație a generațiilor tinere. Paralel cu aceasta, s-a asigurat pregătirea de specialitate, pedagogică, ideo-

logico-politică a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor chemați să instruiască și să educe generațiile tinere. Și aici cifrele sînt elocvente.

Astfel, rețeaua școlară a cunoscut o amplă dezvoltare. Dacă în anul școlar 1938—39 numărul unităților școlare se ridică la cifra de 15 879 — aceasta ca să nu mai vorbim de dotare — în anul școlar 1948—49, numărul unităților școlare ajunge la 19 062, iar în anul școlar 1972—73, la 28 162.

Dinamica personalului didactic a cunoscut aceeași linie ascendentă. În anul școlar 1938—39 numărul total al personalului didactic din unitățile preșcolare și de învățămînt de toate gradele era de 55 215. În anul școlar 1948—49 pentru a face față nevoilor unui învățămînt în plină expansiune, erau încadrați 86 490 de educatoare, învățători și profesori. În anul școlar 1972—73, în învățămîntul românesc socialist funcționează 219 749 cadre didactice.

„Plenara apreciază că s-au obținut progrese însemnate în modernizarea structurilor și conținutului învățămîntului, în legarea școlii cu nevoile vieții, ale științei și culturii, în sporirea eficienței procesului instructiv-educativ. În școli și instituții de învățămînt superior există o atmosferă de lucru și seriozitate. Elevii și studenții sînt animați de dorința de a-și însuși cunoștințe teoretice, care să le dea posibilitatea să-și aducă o contribuție cît mai mare la progresul patriei, la întreaga activitate de edificare a societății socialiste, la apărarea independenței naționale, a cuceririlor revoluționare ale poporului.

Plenara dă o înaltă prețuire activității intense desfășurate de puternicul detașament de cadre didactice, care participă activ la înfăptuirea politicii partidului, aducînd o valoroasă contribuție la realizarea programului de făurire a societății so-

cialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Peste 43 la sută din totalul cadrelor didactice sînt membri ai partidului, ceea ce are o mare importanță în promovarea unui spirit de exigență și responsabilitate în întreaga activitate pe care o desfășoară școala.

Succesele înregistrate în ultimii ani de învățămîntul nostru, ca și adeziunea largă a cadrelor didactice și studenților la măsurile de îmbunătățire stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din 1968, de Congresul al X-lea și de Conferința Națională confirmă deplina justete a politicii partidului în domeniul învățămîntului”.

(Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România).

Copiii judetului Galati sint asteptati la gradinita

La Galati, in municipiu si in județ, învățământul preșcolar, organizarea sa conform indicațiilor recentei Plenare a C.C. al P.C.R. și, in ultimă instanță, conform cerințelor și imperativelor impuse de școala modernă, de viața însăși, constituie pentru organele locale responsabile de educația copiilor, o preocupare dintre cele mai serioase. Inspectoratul școlar și-a înscris-o între problemele prioritare ale pregătirii noului an școlar, conducătorii de întreprinderi, de unități cooperatiste, organizațiile obștești o au pe agenda de lucru la locul cuvenit.

Două aspecte au stat cu precădere în atenția forurilor amintite în perioada de vară. În primul rând, extinderea spațiului de școlarizare astfel încât să poată fi cuprinși în grădinițe cei 17776 de copii prevăzuți în plan și apoi asigurarea condițiilor pentru o bună desfășurare a procesului de învățământ, înțelegând prin aceasta cadre de specialitate și activitate didactică propriuzisă.

În ceea ce privește extinderea spațiului de școlarizare, au fost temeinic studiate toate posibilitățile, toate resursele locale, atât în orașe cit și la sate. Rezultatul este îmbucurător pentru acest an: în județ s-au construit și sint în curs de a fi construite din fondul de investiții, trei grădinițe cu program prelungit. Două dintre ele vor funcționa în municipiu (în microraionul 40 și în Tiglina) avind 120 și respectiv 240 de locuri iar a treia, cu 120 de locuri, la Tecuci. În municipiu, se mai amenajează, de asemenea, trei grădinițe în localități vechi: una pentru copiii salariaților de la Fabrica de mobilă, alta pentru cei ai salariaților de la Întreprinderea orașenească de transporturi și o a treia în localul unei școli generale avind câte 110, 110 și 100 locuri, toate cu orar prelungit. Față de anul școlar trecut numărul grădinițelor sporește, pe județ, cu șase unități iar capacitatea de cuprindere cu 1025 locuri. Crește, de asemenea, cu trei unități (anul acesta școlar vor fi 12 față de 9 anul trecut) și numărul grădinițelor de pe lângă întreprinderi. Va funcționa, de pildă, o unitate pe lângă I.A.S. Barboși, una pe lângă Combinatul Siderurgic — unitatea 3 — și alta pe lângă Șantierul Naval. De curind, a fost turnată fundatia unei grădinițe pe lângă UCECOM. La aceste grădinițe, sporul față de anul precedent va fi de 567 locuri. Atenție deosebită a fost acordată și extinderii spațiului de școlarizare în satele și comunele județului. 58 de noi grădinițe cu orar normal își vor deschide porțile astfel că numărul copiilor tărănilor cooperatori care vor putea beneficia de ele va crește cu 5646.

Acestea sint grădinițele noi, cele proaspăt amenajate. Am primit asigurări de la Inspectoratul școlar că în momentul de față sint terminate și reparațiile curente și capitale la toate grădinițele din municipiu și județ existente.

Fiște, pentru rezultatele acestea exprimate lapidar, în cifrele de mai sus, a fost nevoie de multă muncă, de mult interes, de efort. Trebuie subliniat în acest sens faptul că, mai mult ca oricind, de data aceasta efortul a fost comun, că preocuparea pentru dezvoltarea învățământului preșcolar, pentru îmbunătățirea sa a angajat într-un sistem de inițiative și măsuri mai mulți factori de răspundere ai județului. Colaborarea inspectoratului școlar cu conducerile întreprinderilor, cu primarii, cu conducerile cooperativelor agricole de producție, antrenarea mai largă a organizațiilor de femei, a părinților s-a dovedit a fi eficientă și mai ales promițătoare. Se cuvine relevat în acest sens sprijinul deosebit pe care l-au acordat inspectoratului, președinții C.A.P.-urilor din comunele Foltești (la grădinița din Foltești a fost organizat — tocmai datorită rezultatelor bune pe care le-a obținut — un schimb de experiență la care, pe lângă edu-

catoare, au fost invitați președinții C.A.P.-urilor și primari din întreg județul). Smulți, Drăgușeni, Pechea — aici cooperativa a construit — spre mândria cooperativelor — o grădiniță cit un cămin cultural.

Deocamdată, pentru acest an, ceea ce s-a făcut este bine. Nu se poate spune însă că n-ar mai fi loc și de mai bine, că s-au epuizat toate posibilitățile. Mai sint, bunăoară, întreprinderi și C.A.P.-uri care nu privesc cu toată răspunderea această problemă lăsind toată grija și preocuparea pe seama inspectoratului, cu toate că au posibilități să-și amenajeze grădinițe. De asemenea, există mentalitatea că odată cu construirea sau amenajarea unui local se incheie răspunderea față de copii, că grădinița înseamnă doar un loc unde copiii să poată fi adunați și supravegheați. Ca atare, problema dotării cu material didactic, a asigurării unor condiții bune de pregătire și educare a copiilor este neglijată. Este nevoie să se înțeleagă — și indicațiile Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie subliniază cu claritate acest lucru — că grădinița, ca prima treaptă de școlarizare, trebuie să se integreze organic sistemului de învățământ și să asigure preșcolarilor tehnicile și deprinderile de bază ale învățării, că grădinița, departe de a fi un simplu loc de joacă, trebuie să devină cadrul unei activități rigurose organizate după principiile pedagogiei moderne.

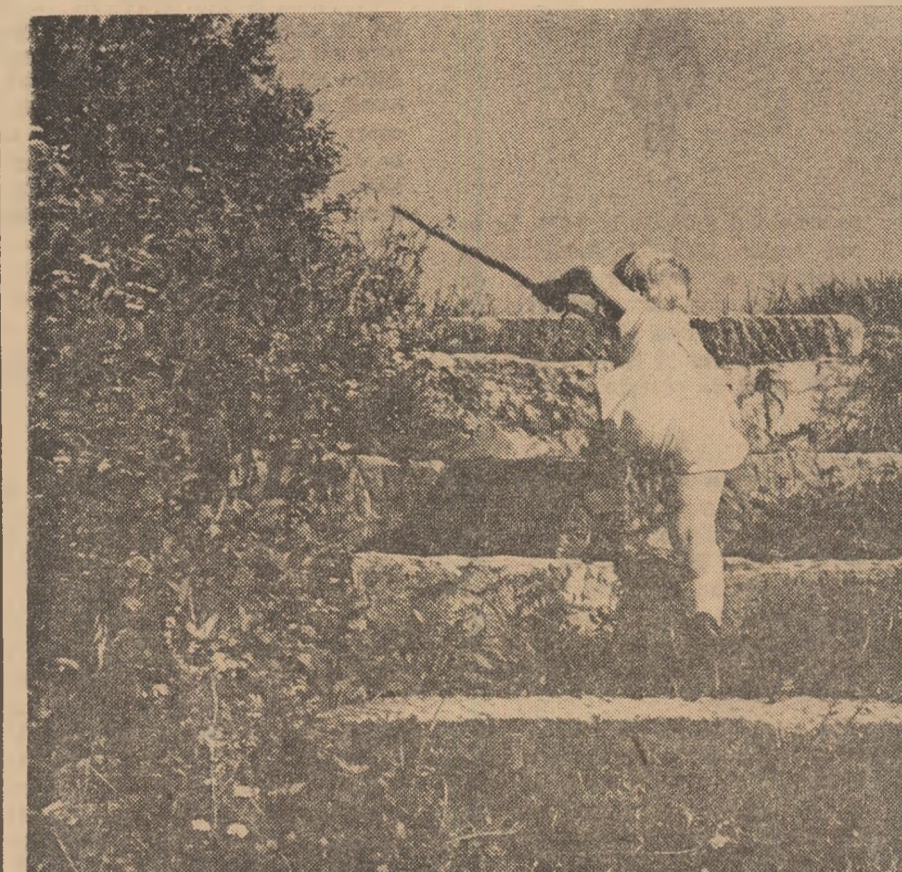
Spuneam, la început, că un al doilea important aspect care a stat în atenția inspectoratului a fost cel metodic, de conținut. Tovarășa Maria Stoescu, inspectoare pentru învățământul preșcolar, ne-a vorbit despre câteva din acțiunile inițiate atât în scopul perfecționării educatoarelor, cit și în scopul îmbunătățirii conținutului activității în grădinițe. Anul acesta în grădinițe vor lucra un număr de 760 de educatoare în municipiu și județ. Pentru proaspetele absolvente, cit și pentru învățătoarele și profesoarele care vor fi încadrate, pe post de educatoare, se va organiza un curs de inițiere. De asemenea, în preajma deschiderii anului școlar, va fi inițiat un schimb de experiență la care vor fi invitate absolventele ultimilor doi ani, precum și primari și președinți de C.A.P.-uri.

Utilă a fost, atât pentru schimbul de experiență care s-a realizat, cit și pentru valoarea sa metodică, expoziția cu material didactic realizată în grădinițe, organizată în această vacanță.

Tot în sprijinul pregătirii educatoarelor va fi în curind difuzată o lucrare realizată de un colectiv de educatoare intitulată „Daruri pentru copii” care cuprinde cintece, poezii, teatru pentru preșcolari. Tovarășa M. Stoescu ridică în discuția pe care am avut-o și câteva probleme care se cer rezolvate la nivel mai înalt. Este vorba, în primul rând, de programa pentru preșcolari care se cere mai pregnant diferențiată, pentru sat și oraș, pentru grădinițele cu orar săptăminal și cu orar prelungit. Se lucrează, spune tovarășa M. Stoescu, destul de greu cu o programă unică, și aceea destul de depășită față de problemele ce se pun acum învățământului preșcolar. De asemenea, se simte mai mult și mai sistematic nevoia instruirii educatoarelor și mai ales a celor ce răspund în cadrul inspectoratelor de acest compartiment, la nivel central. Mărturisirea, de exemplu, tovarășa M. Stoescu că nu a mai fost invitată la o ședință de lucru în minister de vreo șase ani de zile...

Sint, cele consemnate mai sus, câteva din faptele, din preocupările și realizările cu care inspectoratul școlar al județului Galati întimpină deschiderea noului an în învățământul preșcolar. Și avem temeiuri să credem că startul va fi bun.

MONICA ROBEA

Urcuș.

Foto: V. BOGDANET

ÎN CENTRUL ATENȚIEI: ATELIERUL ȘCOLAR

• MASĂ ROTUNDA •

Pregătirea tinerelor generații pentru viață, înarmarea lor cu acele cunoștințe fundamentale de tehnologia meseriilor, cunoșterea domeniului unor meserii cu un caracter cit mai larg, toate acestea în vederea facilitării integrării într-o activitate social-utile constituie sarcini de bază ale școlii generale, ale învățământului de cultură generală. În lumina acestor îndatoriri de bază ale școlii, am inițiat o masă rotundă cu reprezentanți ai inspectoratelor școlare județene: **Hunedoara, Bistrița-Năsăud, Neamț, Sălaj și Vrancea**. Au participat: **inspector școlar general Cornel Stoica (Hunedoara), inspector școlar general Leon Hogiu (Bistrița-Năsăud), inspector școlar general Ion Crăciun (Neamț), inspector școlar general Emil Trifu (Sălaj), inspector școlar Iulian Țibrea (Vrancea)**.

Red: Punem în dezbaterea de față următoarea problemă: **posibilitatea extinderii (generalizării) atelierelor polifuncționale (mixte) în județul dumneavoastră.**

C. Stoica: În județul nostru, dat fiind specificul său, există posibilități mari de a amenaja în mediul urban ateliere școlare pe profil separat (lăcătușărie, tâmplărie, electrotehnica, broderie). În mediul rural, unde nu avem aceleași posibilități (o bază materială mai redusă, spațiu insuficient, efective de elevi mai reduse), se impune amenajarea unor ateliere școlare cu funcționalitate mixtă: lăcătușărie-tâmplărie; croitorie-broderie. Ideea de atelier multifuncțional cred că se poate aplica mult mai bine în ce privește activitatea practico-productivă a fetelor, unde amenajarea de ateliere cu profil mixt s-a dovedit și economică, și eficientă. Ținând seama de specificul industrial al județului nostru, am amenajat în asemenea ateliere mixte și un colț de electrotehnica, lărgind astfel gama de meserii și funcționalitatea lor. Dealtfel, chiar și fetele sînt atrase tot mai mult — din același motiv — spre activități cu caracter industrial. Actualmente, ne aflăm în faza de organizare a microintreprinderilor. De pe acum avem un număr de 7 de astfel de unități productive la școala generală din Orăștie, nr. 1 din Petrița, nr. 7 Hunedoara, Liceul nr. 2 Deva, Liceul din Brad.

E. Trifu: În ce privește județul Sălaj, fenomenul cel mai marcant din viața școlii noastre în acest domeniu este generalizarea, în mediul

urban, a microintreprinderilor (atelierele interșcolare) care să cuprindă elevi începînd din clasa a V-a și pînă în ultimul an de liceu. Ele sînt profilate pe lucrări în fier, țesături covoare, electrotehnica etc. Avem, de asemenea, și ateliere școlare mixte (tâmplărie și lăcătușărie), cum este acela de la Șimleu. După părerea noastră, atelierele mixte sînt necesare îndeosebi în mediul sătesc, unde există condiții deosebite: spațiu, dotare etc. Chiar și în mediul rural și noi orientăm fetele spre profesii cu un specific industrial mai pronunțat: astfel, este școala din Ip, unde fetele sînt atrase spre lucrări de lăcătușărie și electrotehnica.

Red: Din ce se compune o microintreprindere?

C. Stoica: Să luăm de pildă microintreprinderea care funcționează

pe lângă Liceul din Brad. Există, în primul rînd, o secție de mașin-unelte în a cărei dotare sînt: un strung, mașini de găurit etc. și care deservește toate celelalte secții. Sînt apoi ateliere de lucrări în metal (lăcătușărie), lucrări în lemn (tâmplărie), electrotehnica, broderie, croitorie.

I. Țibrea: În județul Vrancea, am trecut în municipiul Focșani la amenajarea unui atelier centralizat pe 7 specialități.

I. Crăciun: Într-un fel asemănător se petrec lucrurile și în județul nostru. Elevii de liceu și din clasele IX-X ale școlilor generale își des-

fășoară activitatea în ateliere centralizate.

L. Hogiu: Și în județul Bistrița-Năsăud se va merge tot pe ideea de amenajare de ateliere centralizate și cu secții specializate.

Red: Ce implicații are această formulă pentru activitatea de instruire practico-productivă și în învățămînt din școlile respective?

I. Crăciun: Aceasta presupune, bineînțeles, corelarea programelor tuturor unităților școlare ai căror elevi își desfășoară activitatea în atelierul școlar centralizat.

L. Hogiu: La cele spuse pînă acum găsim necesară o precizare: atelierul școlar centralizat poate fi amenajat numai în mediul urban.

I. Crăciun: Pentru a realiza o mai mare eficiență a instruirii practico-productive a elevilor, precum și pentru a asigura o gamă mai largă de profesii din care elevii să poată face opțiunile în funcție de aptitudini și interese, o soluție ar fi circulația elevilor nu numai în școala lor, ci și la celelalte școli... Or atelierul centralizat ar constitui în acest fel o soluție.

Red: Ce v-a determinat să recurgeți la această formulă?

I. Crăciun: Soluția la care am recurs se datorește lipsei de spațiu.

Red: Ce alte modalități de instruire practico-productivă întrevădeți în județul dumneavoastră?

C. Stoica: O altă modalitate de colaborare între școală și întreprinderea patronatoare — acolo unde specificul acesteia îngăduie — este următoarea: elevii, sub îndrumarea muncitorilor din uzina patronatoare, produc la două mașini instalate de întreprindere obiecte din mase plastice. Așa procedează întreprinderea chimică din Orăștie, care patronază școala generală din localitate. Planul atelierului școlar este integrat în planul întreprinderii. Pentru a spori simțul de responsabilitate al elevilor, cadrele de conducere ale secției lor sînt alese din rîndurile elevilor: control tehnic de calitate, organizarea muncii, proiectare (planșe).

I. Țibrea: În județul nostru, în mediul rural, atelierele școlare își desfășoară activitatea și în comun cu serviciile de prestări de pe lângă Consiliile populare.

I. Crăciun: O altă soluție s-a experimentat în județul Neamț, la Bicaz și Tirgu-Neamț, unde s-au amenajat ateliere mixte cu cooperativă meșteșugărească (lucrează echipe formate din doi membri: un muncitor plus un elev). (Elevii, cite 4 ore — deci, 2 într-un schimb).

Red: Ce avantaje oferă această formă de colaborare?

I. Crăciun: Sînt cîteva avantaje: cooperativă asigură aprovizionarea cu materia primă, mașinile, precum și desfacerea produsului. Elevii asigură cooperativei manopera. Se rezolvă astfel o sumedenie de probleme: aprovizionare, desfacere, asistență tehnică, dotare. Și un câștig — care nu se măsoară în cantități — pe plan educativ; elevii se formează în spirit muncitoresc.

I. Țibrea: Și un alt avantaj: nici muncitorul nu-și întrerupe producția pentru a se ocupa în mod special de elevii pe care îi are în grijă.

L. Hogiu: La Casa de copii din Prundul Birgăului s-a amenajat un atelier de țesut covoare exclusiv al școlii. Cadrele care asigură instruirea practică a elevilor au fost trimise în prealabil la Sibiu pentru a se specializa.

C. Stoica: Deoarece discuția noastră s-a oprit și asupra modalităților de realizare eficientă a colaborării între școală și întreprinderile patronatoare în scopul atingerii finalităților pe care învățămîntul le are, voi spune cîteva cuvinte despre modul cum am înțeles noi să adăncim această relație în județul Hunedoara. Încă din ultima etapă a anului școlar recent încheiat, la noi și-a făcut loc o idee nouă, și anume: în toate unitățile școlare s-a constituit la activitățile de instruire practico-productivă cîte o **catedră obștească**. Să mai explic în ce constă această catedră. În afară de maistrul-instructori, ai școlii, în componența ei intră, în mod voluntar, muncitori, tehnicieni, ingineri din întreprinderea patronatoare. Conducerea școlilor au căutat ca în activul obștesc al catedrelor să fie atrași în primul rînd părinții elevilor care muncesc în întreprinderile patronatoare respective.

NICOLAE SORIN

Eforturi comune, sporite, susținute!

În Școala generală nr. 53 din București, la ora primului clopoțel (reamintit? anticipat?) — două cadre didactice: **Elena Popescu**, profesoară de limba și literatura română și **Natalia Andreescu**, învățătoare. Desprind, din conversația pe care n-aș destrăma-o, cuvintele: sarcini, plan de acțiune, programul meditațiilor. Prin urmare, mi-ar veni greu să spun: 15 august, zi de „vacanță”... De aceea, îmi voi plasa întrebările pe orbita — deja imaginată — a noului an școlar. Așadar:

Red: Există un alfabet, o succesiune a preocupărilor pentru deschiderea noului an școlar?

Elena Popescu: Firește, se poate vorbi de o succesiune, dar mai ales de simultaneitate. În sensul că — înțelegând fiind noile și complexe noastre sarcini — nici un cadru didactic nu-și poate rezuma ziua de lucru în școală la cele două-trei ore de meditații acordate elevilor corigenți. (Iar recuperarea acestora necesită, din partea noastră, gesturi — să nu le spunem eforturi — de profundă participare și înaltă răspundere.) Am început, de pildă, să întocmim situația efectivelor de elevi...

Red: Vă întîmpină, aici, neajunsuri?

Natalia Andreescu: Într-o măsură apreciabilă. Mulți dintre părinții elevilor aflați în circumscripția

noastră înclină să-și înscrie copiii la școlile generale învecinate (nr. 51, nr. 52) pentru motivul că acolo există semiinternate.

Red: Remediul nu mi se pare necelar...

Natalia Andreescu: Și nici imposibil! Direcțiunea școlii este preocupată să asigure, în noul an școlar, condițiile similare celor din școlile pe care le-am amintit. În ce privește opțiunea pentru limba străină în primele clase (la noi, germana, la cele două școli, engleza), ne-am propus să obținem datele informative, printr-un sondaj, în primele zile din septembrie. Fluctuația elevilor dintr-o școală în alta va fi astfel, exclusă.

Red: Ce satisfacție presupuneți că vor avea elevii la prima intrare în laboratoarele și atelierele școlii?

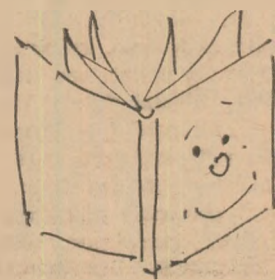
Elena Popescu: Aceea de a descoperi noi seturi de planșe, aparatu-

ră nouă, modernă. O mulțime de tablouri noi au fost înrămate, în aceste zile, cu ajutorul — mereu prezent — al comitetului de părinți. Ca în fiecare an școlar, așteptăm cu nerăbdare, cu încredere, „surprizele”, de această natură, oferite de elevii de la Casa de copii școlari nr. 5 (fete), renumiți pentru îndemnarea lor. Și aici aș deschide o paranteză. Am fost invitată într-o fabrică (nu voi da nume, presupunînd că asta se întîmplă în mai multe locuri), de către una din fostele mele eleve, provenită din Casa de copii. Mediocră. Adeseori, la limba română, corigentă. Mi-a fost dat să cunosc o îndemnare aleasă. Însoțită de o pasiune exemplară la tînăra muncitoare căreia îi dădeam, uneori cu ușurință, nota patru. Nu cred că e nici prea firzîu, nici inutil să-ți dai seama de o eroare. Împotriva erorilor, vom avea încă de luptat.

Red: Pentru că n-o găsiți zonă interzisă, cum vedeți perfecționarea cadrelor didactice din școala în care activați?

Elena Popescu: Absolut necesară și... continuă! Dacă vrei cifre, din zece învățători, opt dețin gradul II, ceilalți doi urmînd să plece, peste cîteva zile, la reciclare. Profesorii — în aceeași măsură preocupați de obținerea gradelor didactice. Totul este ca nu „hîrtile”, ci rezultatele noastre să vorbească despre aceasta. Ca numărul repetenților să nu mai ajungă, în noul an, la 18! Ca efortul nostru comun, sporit și susținut să ne apropie de ideal!

M. DRAGOMIR

UN OBIECTIV MAJOR: GENERALIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI OBLIGATORIU DE 10 ANI

Din multitudinea aspectelor care privesc dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului general obligatoriu din țara noastră, putem desprinde următoarele direcții principale: a) generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani ca bază de pregătire științifică generală, necesară unei formări profesionale sau continuării studiilor și ca etapă în vederea trecerii la învățămîntul liceal general; b) perfecționarea structurii învățămîntului general obligatoriu în perspectiva instruirii unitare a întregului tineret pînă la vîrsta de 16 ani; c) perfecționarea conținutului învățămîntului, a formelor de organizare a activității didactice și a metodelor de lucru; d) îmbunătățirea rezultatelor acestuia prin prevenirea pierderilor de elevi, ridicarea nivelului la învățatură al elevilor și eliminarea repetenției.

Îndeplinirea acestor obiective presupune, pe lîngă o amplă acțiune organizatorică, vizînd așezarea rețelei școlare în teritoriu, crearea condițiilor didactico-materiale, asigurarea mijloacelor de învățămînt și a personalului didactic, rezolvarea a numeroase probleme pedagogice referitoare la îmbunătățirea structurii, perfecționarea conținutului și a tehnicilor de lucru, cum ar fi: relația funcțională cu învățămîntul preșcolar pe de o parte, și cu învățămîntul liceal pe de altă parte, realizarea unui învățămînt diferențiat adaptat capacităților diferite ale elevilor, modalitățile de diversificare a studiilor, de orientare școlară și profesională, în raport cu înclinațiile elevilor și cu nevoile economiei și vieții sociale.

Nu ne propunem să tratăm aici aceste probleme și, mai puțin, să prezentăm soluții. Relevăm numai câteva din aspectele mai importante ale învățămîntului general obligatoriu în această etapă.

Se cunoaște că pe baza directivelor C.C. al P.C.R. din aprilie 1968, începînd din anul 1969 s-a trecut la realizarea învățămîntului obligatoriu pe o durată de 10 ani. În acest sens s-a prevăzut ca, după promovarea clasei a VIII-a, toți tinerii să continue studiile cel puțin doi ani în învățămîntul liceal și în ciclul superior (clasele IX și X) ale școlii generale. Într-o perioadă de tranziție, o parte din promoțiile clasei a VIII-a au fost primiți în continuare și în învățămîntul profesional.

În cei patru ani care au trecut de

la momentul trecerii la învățămîntul obligatoriu de 10 ani, s-au înregistrat progrese însemnate în realizarea acestui obiectiv. Astfel, în anul școlar 1972/73, peste 90% din promoțiile clasei a VIII-a ai anului precedent au fost primiți în învățămîntul liceal, profesional și în școala generală de 10 ani, efectuînd studii generale și profesionale cu durată de 10-13 ani. Cu toate acestea, determinat de extinderea învățămîntului profesional, ca urmare a creșterii nevoii de forță de muncă, ciclul superior al școlii de 10 ani nu s-a dezvoltat în ritmul preconizat și nu a cuprins pe toți tinerii care nu frecventează învățămîntul liceal. Ca urmare, nu s-a putut trece la realizarea învățămîntului profesional numai cu absolvenții ai școlii de 10 ani.

În același timp, trebuie menționat faptul că, deși învățămîntul în clasele IX-X este apropiat de cel al primelor clase ale liceului, totuși, nu s-a asigurat o pregătire științifică generală, unitară, a întregului tineret. Unele diferențe între clasele IX-X și anii I-II ai liceului subzistă atît în planul de învățămînt, cit și în ceea ce privește programele unor obiecte de învățămînt.

În perspectiva trecerii la învățămîntului liceal general, plenara din iunie a.c. a adoptat noi măsuri în direcția realizării învățămîntului general obligatoriu.

Instruirea întregului tineret în școala generală de 8 ani și în prima treaptă a liceului — alcătuită din primii doi ani marchează o etapă nouă, superioară, în îndeplinirea învățămîntului general obligatoriu. Printre trăsăturile esențiale ale acestei modalități se relevă faptul că se asigură „un învățămînt obligatoriu unitar, cu durată de 10 ani”, pentru întreaga generație pînă la vîrsta de 16 ani. Prin înlăturarea diferențierii dintre clasele liceale și clasele superioare ale școlii de 10 ani, și prin cuprinderea tuturor tinerilor în anii I și II ai liceului se creează premise pentru o instruire științifică temeinică a fiecărei generații, ca bază pentru continuarea studiilor și pentru clarificarea ulterioară în termen scurt.

În același timp, relația de continuitate stabilită între școala generală și prima treaptă a liceului asigură trecerea, fără obstacole, de la un ciclu de învățămînt la altul, pînă la absolvirea clasei a X-a.

Instruirea unitară, pe o durată de

10 ani, oferă posibilități mai largi pentru realizarea unui învățămînt diversificat și, corelat cu aceasta, sporește posibilitățile de realizare a unei mai temeinice orientări școlare și profesionale a tinerilor în conformitate cu înclinațiile lor. Prin structura adoptată, se previn erorile și consecințele nedorite pe care le-ar comporta o orientare școlară timpurie și definitivă a elevilor. Integrarea tuturor tinerilor în prima treaptă a liceului, cu profile diferite dar avînd un trunchi comun de cunoștințe științifice generale permite trecerea, deci reorientarea, cel puțin pînă la absolvirea acestei trepte, de la un profil la altul, în cazul în care elevul a făcut o alegere nepotrivită capacităților și înclinațiilor sale.

Pe planul fluxului de școlarizare, două aspecte se impun atenției în vederea rezolvării problemelor pe care le implică realizarea învățămîntului general-obligatoriu în această modalitate: creșterea efectivelor fiecărei generații și prelungirea cu doi ani a duratei instruirii tuturor tinerilor.

Ca urmare a creșterii natalității, începînd din anul 1973/74 efectivele de elevi din școala generală de 8 ani înregistrează creșteri treptate pînă în anul 1980 cînd numărul elevilor din clasele I-VIII va fi cu aproximativ 750.000 mai mare decît în anul 1972/73, însemnînd un spor de 30%. Adăugîndu-se anii I și II de liceu (generalizat), efectivele de elevi din învățămîntul general-obligatoriu vor crește cu circa un milion și jumătate (55%) față de anul școlar 1972-73.

O asemenea expansiune a învățămîntului obligatoriu presupune nu numai rezolvarea unor probleme de asigurare a spațiului de învățămînt, a cadrelor didactice și a mijloacelor de instruire necesare, ci pune și serioase probleme sociale cărora învățămîntul trebuie să le răspundă, precum și probleme pedagogice referitoare la structura și la integrarea acestuia prin corelații funcționale, în întregul sistem școlar, referitoare la funcțiile și conținutul fiecărui ciclu, la calitatea pregătirii elevilor ș. a.

Una din principalele consecințe ale acestei explozii școlare o constituie faptul că în cadrul învățămîntului obligatoriu, mai ales în ultimele clase, apare necesitatea pregătirii diversificate a tinerilor și, legat de aceasta, amplificarea acțiunii de orientare școlară și profesională, ca două condiții necesare pentru uc-

voltarea personalității elevilor, pentru valorificarea cit mai deplină a potențialului uman al fiecărei generații.

În strînsă legătură cu aceasta, integrarea întregului tineret într-un învățămînt cu conținut unitar, pînă la nivelul primei trepte liceale, face necesară introducerea unor forme de activitate didactică în scopul diferențierii acesteia în raport cu capacitățile inegale ale elevilor. În acest fel trebuie apreciată însemnătatea acțiunii de organizare a unei rețele de școli cu program prelungit, precum și a extinderii claselor speciale (pregătitoare, de recuperare) pentru tratarea diferențială a copiilor cu o dezvoltare intelectuală mai lentă sau cu manifestări de inadaptare școlară. Dar, aplicarea unor principii ale pedagogiei diferențiale unor copii cu trăsături psihice diferite, implică, pe planul organizării școlare, elaborarea și punerea în lucru a unui sistem de depistare și diagnosticare cu minimum de riscuri, a acestor copii, depășirea unor mentalități greșite dar justificate afectiv, ale unor părinți care se împotrivesc trecerii copiilor în asemenea clase, elaborarea unei metodologii de lucru cu acești elevi, pregătirea personalului didactic pentru activitatea specifică cu astfel de clase ș.a.

Măsurile de diferențiere a instruirii ar putea viza eventual și crearea unor clase cu profil mai accentuat, în ultimele clase ale învățămîntului obligatoriu, precum și introducerea unor cursuri de nivel diferit pentru unele discipline.

Îndeplinirea învățămîntului general-obligatoriu de 10 ani, în modalitatea adoptată, cuprinzînd primul ciclu al învățămîntului secundar plus jumătate din ciclul al doilea, preuniversitar, are multiple și profunde semnificații. Pe această cale, învățămîntul românesc răspunde exigențelor dezvoltării științei, tehnicii și vieții sociale în ansamblu, asigurînd tinerilor un nivel ridicat de pregătire care să le permită integrarea fără dificultăți în producția modernă și să înfrunte mobilitatea caracteristică societății contemporane. Totodată, realizarea acestui obiectiv creează premise favorabile extinderii treptate a învățămîntului liceal, pînă la generalizarea acestuia, fără să mai fie nevoie de schimbări structurale importante și va conduce la ridicarea nivelului de cultură a populației țării noastre în perioada următoare.

ION T. RADU

Profesorul meu

În urbea dunăreană Brăila, profesorul emerit Nicolae Tane își deapănă anii senin cu înțelepciune.

Funcționînd la o Școală de aplicație condusă și îndrumată de el, mi-a oferit imaginea vie și impresionantă a unui pedagog model. Cu o pregătire științifică și de specialitate de nivel superior, și-a consacrat toate forțele intelectuale și morale formării unui mare număr de învățători capabili și conștienți de înalta lor misiune socială și patriotică. Competența sa științifică și pedagogică a fost întotdeauna completată de o mare modestie și sobrietate, de pasiune și abnegație în îndeplinirea sarcinilor profesionale și obștești.

Pregătirea temeinică a lecțiilor o efectua zilnic considerînd-o o îndatorire primordială. Expunerea acestora, în fața elevilor, era străbătută de emoția măiestriei, stimulînd interesul lor de cunoaștere, captivîndu-i pentru idealul de a deveni devotați și utili patriei și poporului. Pasiunea autoperfecționării se reflecta pregnant și în îmbogățirea bibliotecii personale cu noutățile științifice de specialitate, beletristice și filozofice. Priceperea sa de se-

lectionare a celor mai valoroase lucrări cu aplicații eficiente în învățămînt, sporea valoarea activității sale de predare.

Alături de cunoștințele de specialitate ale unui bun învățător, se preocupa cu ardoare să însușească elevilor săi dragostea și entuziasmul pentru profesiunea aleasă.

Incheindu-și cariera profesională ca director al Liceului pedagogic din Buzău, desfășurînd-o peste patru decenii ca pe o înaltă îndatorire morală și socială, a fost distins cu înaltul titlu de „Profesor emerit”.

Să-mi fie îngăduit, ca această succintă omagiere s-o încununez cu o considerație în lumina recentei plezare a partidului cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului: sarcinile de onoare și de mare responsabilitate preconizate de partid, includ organic în munca de la catedră un model de comportare plin de devotament față de viitorul țării, în spiritul eticii comuniste pentru toți slujitorii școlii din patria noastră.

DUMITRU ANTOHI
învățător-pensionar, Sighișoara

DICȚIONAR

SOCIOLOGIA EDUCAȚIEI

Sociologia educației este o ramură a sociologiei generale care studiază fenomenul educațional din punct de vedere sociologic. Sociologia educației și învățămîntului, cum este denumită frecvent, în publicațiile de specialitate, a apărut relativ recent, ca disciplină distinctă și se găsește învecinată cu filozofia educației, cu științele pedagogice și cu psihologia socială. Pragmatismul, curentele școlii active, pedagogia socială și pedagogia burgheză a colectivului, au furnizat elemente importante teoriei sociologice a educației care au sprijinit constituirea acestei ramuri noi.

Nu există un acord unanim cu privire la definiția obiectului sociologiei educației și învățămîntului. Așa de exemplu, R. Merton, D. Bloom și N. Rogoff, consideră că sociologia educației urmărește „să determine natura mediului social și psihologic constituit de școală”; R. Hubert o consideră ca „studiu comparativ al condițiilor de funcționare a diferitelor sisteme școlare”; P. W. Musgrave o apreciază ca „studiu global al raporturilor dintre educație și societate ca întreg” etc.

Asupra problematicii ei sînt opinii care gravitează, în linii generale, spre aceleași obiective. Astfel, pot

fi amintite câteva din problemele care intră în sfera de preocupări a sociologiei educației și cu care sînt de acord mulți reprezentanți ai acesteia: raportul educației cu societatea ca întreg și cu celelalte fenomene sociale, condiționarea socială a instituționalizării procesului educațional, raportul educației școlare cu cea postșcolară, analiza sistemelor școlare, locul și rolul educației în societate, relația dintre educație și dezvoltarea științei în ansamblu, economia educației, rolul educației în distribuirea indivizilor în societate, sistemul școlar și mobilitatea socială și socioprofesională, poziția socială și personalitatea profesorului, clasa de elevi ca grup social.

În acest domeniu se folosesc adeseori termeni diferiți, cu același sens, iar uneori aceiași termeni, cu înțelesuri diferite. Așa sînt: sociologia educației, sociologia educației și învățămîntului, pedagogia socială, pedagogia sociologică, sociologia pedagogică, sociologia școlară etc. Distincțiile care se încearcă să se facă între ele, se reduc adesea la mutarea accentului de pe pedagogie pe sociologie și invers.

DUMITRU SALADE

Promovarea și repetenția, puncte de referință ale muncii profesorului

Munca personalului didactic se cere „măsurată” și „cintărită” — e adevărat cu alte instrumente și unități decât cele prevăzute în stass-uri — nu doar după o perioadă mare de timp, când nu s-ar mai putea întreprinde nimic spre îmbunătățire, ci în permanență, pentru a evita acumularea curențelor și a interveni la momentul oportun cu măsuri corespunzătoare de remediere și perfecționare. Între multiplele aspecte subliniate de Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a.c. ne vom referi la necesitatea menținerii pe toată perioada de școlarizare a întregului efectiv de elevi. Deși legislația noastră școlară asigură o bază juridică școlară obligatorie a tuturor copiilor de la 6 la 16 ani, totuși un număr de elevi — și oricât de mic ar fi acest număr, noi nu-l putem neglija — nu poate încheia învățământul general de 10 clase până la 16 ani din cauza repetenției. Atunci când acești elevi depășesc 16 ani (sau cu mai mult de trei ani vîrsta clasei) sînt scoși din evidența școlară și îndrumați să se înscrie la învățământul fără frecvență.

De ce rămîn elevii repetenți? E o întrebare cu o mie și una de cauze și tot atîtea răspunsuri. Un lucru este sigur: cadrele didactice care-și pun această întrebare cu responsabilitate pedagogică și socială reușesc să-și mențină colecțiile de elevi încredințate și să evite pe cît posibil repetenția.

Există însă și reversul acestei situații: unii învățători și profesori care afișează indiferență față de soarta unor elevi, „argumentîndu-și” pentru că nimeni nu le dă crezare, că nu-i interesează aceasta și că nu se vîd obligați să facă o „contabilitate” a notelor pentru a vedea, de pildă, că un elev rămîne repetent din cauza unui 6 pe care nu-l poate lua la ultima verificare (notată totuși cu 5). Acești oameni nu vor să înțeleagă faptul că nu e drept ca un obiect să anuleze nejustificat alte 10—12 obiecte și cu atît mai mult o notă să anuleze zeci și zeci de alte note. Pentru că regulamentul școlar precizează că nota unui profesor nu constituie subiect de discuție, conducerile de școli și consiliile profesoriale rămîn doar simpli observatori ai unor situații nedrepte. Ce rost au atîtea ședințe de consiliu profesional, de catedre etc. dacă noi considerăm nota „tabu” și n-o luăm în discuție atunci cînd este pusă în afara oricăror norme? Un profesor, de pildă, pune peste 70 de note de 2 într-o duminică pentru faptul că elevii au lipsit de la cros. Cu toate că notele au fost puse în absență, în zi de duminică și fără ascultare, directorul nu poate decât să demonstreze absurditatea unei asemenea notări și să tragă la răspundere pe profesor, dar notele rămîn note pentru că nu are nimeni voie să le anuleze dintr-un document oficial — catalogul. Un profesor pune unui elev într-o oră două

note: 8 și 2. Directorul îi spune că e aberant acest sistem de notare și ia măsuri cu profesorul, dar notele rămîn. Un altul dă afară din clasă un elev pentru indisciplină, îi pune absență și o notă de 2. Directorul nu poate să intervină pentru anularea notei. A lăsa asemenea situații nesancționate (nu în sensul sancțiunii administrative care nu schimbă situația de fapt) înseamnă a accepta tacit un aspect incompatibil cu normele de dreptate, care se finalizează într-un mare număr de repetenți.

Repetenția se poate lichida (la clasele mici) sau ameliora (la clasele mai mari) de oamenii școlii printr-un plus de muncă responsabilă, în forme prevăzute în Hotărîre și cu vizarea următoarelor aspecte: evitarea hazardului și subiectivismului în notarea elevilor (actualmente o parte, deloc neglijabilă, dintre repetenți fiind în această situație din motivele respective); perfecționarea modului de notare al fiecărui profesor se poate face nu prin evitarea discutării acestuia, ci tocmai printr-o discuție principială a sa. Regulamentele școlare — oricum aceste regulamente trebuie să reflecte noua situație a școlii — să prevadă modalitatea corectării unor încălcări flagrante de norme pedagogice și umanitare ca cele prezentate mai sus. Consiliul profesional, conducerile de școli să aibă un cuvînt de spus în acest sens, nu doar să comenteze fără nici un rost o situație incorectă.

Promovarea și repetenția sînt constituite puncte de referință ale aprecierii muncii unui profesor. În acest fel oamenii nu vor mai munci sub spectrul zeului statistic, ci se va urmări cu adevărat pregătirea elevului. Lichidarea repetenției nu înseamnă, așadar, promovare automată, ci întreprinderea unui ansamblu complex de măsuri care să ajute elevului să se formeze în funcție de capacitatea sa.

Prof. Gh. DASCĂLU
Babadag — Tulcea

1673 - DIMITRIE CANTEMIR - 1973

Apărător al demnității neamului

Canțemir a demonstrat pentru prima dată — cu argumente științifice — ideea unității, continuității, romanității și latinității limbii noastre.

Cărturarul scria „Hronicul” pentru ca generațiile următoare să știe că nu din „glogozala” și „a lumii strînsură” sîntem, să știe că am fost cu mult mai de mult tot pe aceleași locuri „neclățiți”. Traian fiind „sădătorul și părintele moșilor strămoșilor noștri Românilor în Dachia care n-au fost clățiți de pe locurile sale”, ci „precum el cu mina lui, ca pre un sad ales într-o livadă, i-au împlîntat și i-au sădit, așe neclățiți și în veci nemutați i-au lăsat: carii și pînă astăzi toată lumea îi vede și-i cunoaște tot acel vechiu ne(a)m românesc a fi în Moldova, și în Țara Muntească, și în Arde(al)ul tot acel vechiu, și a mai marilor săi nume de Romani fiind”.

Tar cînd amintea „acé” vestită a bătrînilor zisă: „luptă-te pentru moșie” și „...pînă la izbîndiré (a) laudelor și slavei moșii pînă la vîrsare (a) acei mai de pre urmă a singelui picătură, lupta vor suferi” el urmărea ca să scoată la lumină „vechile istorii comoare” și „la triaba de obște a le arăta” și „...cele românești, precum românilor să cuvîn vom dovedi”.

Strămoșii noștri erau „nu prădători, nu năpăstitori, nu adoășături; ce inmulțitori, ce lățători; ce(i) mai din lontru și mai de triabă mădulara a împărății Romanilor”. Dar vorbind de strămoșii noștri, autorul arăta limpede scopul scrierii sale: „Slujească-să doară cu ostenintele noastre, niamul moldovenesc, și ca într-o oglindă curată, chipul și statul; bătrînețele și cînsté(a) neamului său privindu-și(i), îl sfătuiască, ca nu în trudele, și sîngele moșilor strămoșilor săi să să mindrească, ce în ce au căzut din calea vredniciei” urmașii să ducă mai departe faptele lor bune.

Prof. CONSTANTIN MUNTEANU
Dej

Umanistul

Lucrarea lui Petru Vaida, intitulată „Dimitrie Canțemir și umanismul”, apărută în Editura „Minerva”, reprezintă primul studiu sistematic, care pune în mod deschis problema umanismului renescentist în opera învățatului moldovean.

După ce face o remarcabilă analiză a ideologiei renescentiste în Europa, Petru Vaida încearcă o definire a umanismului românesc, trecînd cu succes peste o dificultate care a incomodat pe mulți cercetători, și anume aceea a determinării bazei sociale a unui curent care a exprimat în Occident tendințele și aspirațiile tinerei burghezii, clasă care lipsește din peisajul istoric al Moldovei secolului al XVII-lea.

Studiul lui P. Vaida are meritul de a analiza opera lui D. Canțemir dintr-un unghi de vedere nou, comparativ, raportînd-o la caracteristicile generale ale umanismului renescentist european și apoi la cel românesc. Pe baza unei bogate informații și cu un pronunțat simț al argumentației, P. Vaida confruntă opera marelui cărturar moldovean cu temele și motivele caracteristice Renașterii occidentale: demnitatea umană (De dignitate hominis), umanismul civic sau patriotismul (Salus publica), raportul dintre libertatea umană și soartă (De fortuna), concepția despre cultură axată pe conceptul de „humanitas”.

Petru Vaida valorifică izvoare necercetate pînă acum, raportînd pe Canțemir la marile figuri ale Renașterii: Erasm Machiavelli, Poggis, Leonardo Bruni și relevînd contactul lui cu Wissovatius, teolog unitarian polonez din secolul al XVII-lea, a cărui operă „Stimuli virtutum, fraena peccatorum” a tradus-o în partea a III-a a Divanului.

Confruntarea opereii cărturarului cu problematica și motivele caracteristice umanismului Renașterii, toate făcute într-un stil limpede și prompt, sporesc valoarea lucrării despre savantul nostru.

Prof. IOAN PĂIUȘAN
com. Iosășel-Gurahonț, jud. Arad

Autor al unor lucrări de muzică

Pe Dimitrie Canțemir l-au atras melodiile folclorului românesc, turcesc și arab pe care le-a cules și notat. Sistemul de notație muzicală pentru muzica turcă făcută de el se mai amintește și azi în unele școli din Turcia. În plus trebuie arătat că s-au găsit manuale de muzică elaborate de Dimitrie Canțemir în limba turcă pentru școlile din Turcia de pe vremea sa. Melodiile instrumentale orientale — „Peșrevuri” — notate de Dimitrie Canțemir, se cîntă și astăzi de către lăutarii turci. Una din aceste melodii a fost utilizată și de Mozart într-o simfonie. Într-un manuscris muzical al lui Dimitrie Canțemir, păstrat în Biblioteca națională din Paris, se găsește cîntecul Dervişilor și Aria lui Canțemir, citate de mulți scriitori și muzicologi francezi.

Pe Canțemir l-au atras și melodiile lente și rezezi de dans. El a mai cules și notat așa-numitele „Beste” sau „Pestade”, care se cîntă și de către fanfarele militare. Lui îi aparțin și o colecție de cîntece turcești și cîteva lucrări didactice muzicale (Cartea despre știința muzicii cu sistemul literelor; Introducere în muzica turcească în limba moldovenească).

În „Istoria imperiului otoman”, marele cărturar rezervă unele capitole muzicii orientale și turcești, instrumentelor muzicale și muzicanților turci. Dar cel mai important studiu cu caracter muzical, folcloric și etnografic este cel din „Descriptio Moldaviae” unde cărturarul analizează cîntecele populare românești, le notează, le comentează din punct de vedere muzical, literar și folcloric. Totodată autorul descrie datinile și obiceiurile din Moldova, prilejurile cînd moldovenii obișnuiau să cînte.

Dimitrie Canțemir a ajuns la concluzii valoroase asupra specificului și originii doinei românești și a unor termeni străvechi utilizați de moldoveni în cîntecele populare.

Prof. ANTON SCORNEA
Liceul „D. Canțemir”, București

CONSULTAȚII

Prof. Alexandru Avel din comuna Dofteana, județul Bacău, a solicitat transferarea la o altă unitate școlară, în perioada legală de transferări, pentru motivul apropierii de părinți. Cererea i-a fost respinsă, la fel și contestația, sub motiv că respectivele catedre solicitate au fost acordate unor persoane mai îndreptățite. În fapt, pe acele catedre au fost transferate cadre didactice ale căror posturi s-au redus.

Întrebarea care se pune este dacă au prioritate la transferare, pe catedrele vacante, cadrele didactice ale căror activități s-au restrîns ca urmare a reducerii numărului de catedre, chiar dacă nu întrunesc condițiile de vechime și pregătirea altor cadre didactice care solicită aceleași catedre.

— Potrivit art. 37 din Regulamentul privind numirea, transferarea și evidența personalului didactic, în caz de restrîngere de activitate, ca urmare a reducerii numărului de posturi (catedre) la unele unități școlare, personalul didactic rămas neincadrat poate fi transferat cu prioritate în posturile și catedrele vacante, pentru care au pregătire de specialitate, de la celelalte unități școlare din localitatea respectivă sau din localități apropiate.

La transferarea acestor cadre didactice nu este necesar să se facă o analiză comparată, sub raportul vechimii și pregătirii profesionale cu alte cadre didactice care solicită același post (catedră), de îndată ce personalului didactic al cărui post s-a redus i se acordă o prioritate absolută pentru a fi transferat pe posturile respective.

Dealtfel, această măsură este în concordanță și cu prevederile art. 133 din Codul Muncii care instituie obligația pentru unitate de a oferi persoanelor în cauză trecerea într-un alt post corespunzător.

Prof. Maria Soare, comuna Vidra, județul Vrancea, solicită să i se facă unele precizări în legătură cu operațiile posteroare încheierii lucrărilor comisiei de transferare sau comisiei de judecare a contestațiilor la transferări.

— În acest sens trebuie să facem următoarea demarcare:

a) Actele de transferare a personalului didactic titular se fac la nivelul și prin grija inspectoratelor școlare județene și al municipiului București, respectiv al ministerelor și al celorlalte organe centrale care au în subordine școli, pe baza hotărîrilor comisiilor enunțate mai sus, făcînd comunicările în scris tuturor solicitanților.

Inspectoratele școlare județene și al municipiului București comunică și unităților școlare subordonate ministerelor și celorlalte organe centrale transferarea personalului didactic care predă obiecte de cultură generală la unitatea școlară respectivă, precum și inspectoratelor școlare județene, modul de rezolvare a cererilor de transferare trimise de acestea.

b) Propunerile de numire ca titulari în învățământ a celor care au depus cereri de angajare sau de transferare din alte sectoare de activitate, se înaintează Ministerului Educației și Învățămîntului, spre aprobare, de către inspectoratele școlare, respectiv ministerele și celelalte organe centrale în subordinea cărora se află unitatea școlară.

În cazul în care, din actele înaintate, rezultă că prevederile legale au fost respectate, Ministerul Educației și Învățămîntului emite ordinul de numire ca personal didactic titular în învățământ a celor propuși. Actul de numire este transmis organelor propunătoare, după care, acestea dispun încadrarea pe posturile respective și comunică celor interesați măsura adoptată care intră în aplicare pe data de 1 septembrie.

În consecință, dv. urmează să primiți răspunsul din partea inspectoratului școlar județean la care s-a examinat cererea de transferare.

Prof. Stoian D. Gheorghe, din Buzău, pune următoarele întrebări: Cît timp poate rămîne o catedră rezervată și în ce condiții poate fi declarată vacantă? Cum se poate funcționa pe o catedră rezervată fără a pierde calitatea de titular?

— Personalul didactic trecut în funcțiile prevăzute de art. 59 din Statut i se rezervă postul, în condițiile legii, pe timpul cît îndeplinește acele funcții. Dispozițiile legale nu stabilesc vreo limită în timp pentru rezervarea acestor posturi. Singura condiție impusă de lege este ca personalul didactic să fie trecut pe una din funcțiile care conferă acest drept, iar rezervarea postului este asigurată numai pe perioada de timp în care exercită acea funcție. De îndată ce a trecut pe o altă funcție neprevăzută de art. menționat, cel în cauză pierde dreptul la rezervarea postului respectiv, care devine vacant.

Pe posturile rezervate nu pot fi angajate decât cadre didactice suolinitoare. Ca atare, un titular trecut pe un post rezervat pierde calitatea de cadru didactic titular întrucît nu poate deține legal două posturi, unul ca titular și altul ca suplinitor.

IOAN V. BOJAN
consilier juridic șef
în Ministerul Educației și
Învățămîntului

„Se va urmări perfecționarea metodelor de transmitere și însușire a cunoștințelor; va fi diminuată ponderea activităților expositive și va fi extinsă utilizarea metodelor moderne, active, care dezvoltă gândirea, capacitatea de investigare a elevilor, presupun participarea lor la dobândirea cunoștințelor, munca lor independentă, deprinderea de a învăța sistematic și de a aplica în practică cele însușite.“

(Din Hotărârea Plenarei C. C. al P. C. R. din 18-19 iunie 1973, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în Republica Socialistă România)

In acțiunea largă de dezvoltare și perfecționare continuă a învățămîntului românesc, modernizarea sistematică a conținutului învățămîntului și a metodelor de transmitere a cunoștințelor în ritmul impus de evoluția științei, tehnicii și culturii constituie unul dintre obiectivele de bază ale activității cadrelor didactice din toate tipurile de școli și nivele de învățămînt.

Ecoul puternic pe care l-a produs Plenara C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie a.c. în rîndul educatorilor și azeziunea profundă a acestora față de sarcinile stabilite de Plenară au intensificat activitatea educatoarelor, învățătorilor și profesorilor din toată țara, pentru valorificarea a tot ceea ce este pozitiv în propria lor activitate de la catedră și pentru găsirea de noi soluții, corespunzătoare cerințelor acestor sarcini stabilite de partid.

Publicăm în paginile 8, 9, 10 ale revistei cîteva dintre colaborările pe această temă, sosite la redacție.

Cabinetul de literatură

Am luat cunoștință, cu mai mult timp în urmă, de modalitatea propusă de un stimat coleg privitoare la amenajarea unui „Cabinet de limbă și literatură în școala generală satească“. („Tribuna școlii“, 3 febr. 1973). Articolul, care conține o sumă de indicații metodice și practice de real folos, ne-a servit, în parte, și el, drept ghid în conceperea și amenajarea propriului cabinet.

În conceperea propriului cabinet am încercat să ținem seama de trei principii: 1) amenajarea lui pe ansambluri de elemente; 2) valorificarea tradiției culturale locale; 3) realizarea unei funcționalități maxime a cabinetului.

Ansamblurile de elemente preconizate sînt de două feluri: stabile și mobile, variabile. Astfel, portretele celor mai importanți scriitori studiați în clasele V-X le-am așezat pe un singur perete, în forma unui unghi cu deschizătura în jos. Pe un alt perete, sub un cadru în care e scris „Centre revuistice românești“, am așezat o hartă pe care sînt însemnate prin buline și dreptunghiuri, 12 mari orașe în care apar reviste literare și de cultură. Dedesubtul respectivei hărți, am montat un alt cadru „Reviste ale Uniunii scriitorilor“ din Capitală și provincie, pe care acestea sînt schimbate periodic (în funcție de apariția fiecăreia). Elevii au posibilitatea să se familiarizeze, astfel, practic cu peisajul revuistic românesc contemporan, cu istoricul unor publicații, cu profilul unor reviste, cu anumite creații accesibile lor. Să-și facă o impresie generală despre ceea ce înseamnă o echipă redacțională și să aplice acest lucru, respectînd bineînțeles proporțiile. În redactarea propriei lor gazete de literatură. Pe al treilea perete, am așezat portretele a trei scriitori contemporani: Zaharia Stancu, Marin Preda și Anghel Dumbrăveanu. Pe același perete, am alcătuit și un „Triptic statuar“ alcătuit din busturile lui Iosif Vulcan, M. Eminescu, Iulian Grozescu. Toate trei au fost grupate în jurul revistei „Familia“, revistă care i-a reunit pe toți în jurul ei: I. Vulcan, fondator; M. Eminescu, care aici a debutat; Iulian Grozescu, care a fost unul din redactorii ei. Totodată Societatea culturală, înființată anul trecut în comuna noastră, prima de acest fel din județul Timiș, a fost cinstită cu numele poetului de pe meleag comloșean, „Iulian Grozescu“.

În unul din colțurile cabinetului se află un punct de „Informare-documentare“, înzestrat cu cele mai semnificative dintre ultimele apariții editoriale, cu alte reviste și publicații decât cele ale Uniunii scriitorilor, cu cîteva numere din vechia revistă „Suflet nou“, care apărea în comuna noastră (1934 — 1939), alături de numerele gazetei „Suflet nou“, editată în ultimii trei ani de cenaclul literar pionieresc

al școlii, semn al unei modeste continuități.

Am recurs la închegarea unor ansambluri — stabile și mobile — de elemente, datorită faptului că acestea posedă un sporit coeficient de influență asupra elevilor-receptori, în comparație cu elementele dispartate, singulare. Principalul element al acestor ansambluri îl constituie, însă, biblioteca, lucrările literare, dicționarele ș.a. Credem că, în acest fel, vom reuși să realizăm o maximă funcționalitate a cabinetului de limbă și literatură română.

Prof. TRAIAN GALETARU
Școala generală Comleșu Nou,
jud. Timiș

Caietul geografic

Noile obiective ale predării geografiei impun nu numai renunțarea la unele modalități de instruire și educare, ci și înlocuirea vechiului Caiet geografic cu altul nou. Secția de geografie din cadrul Editurii didactice și pedagogice a trecut deja la editarea unor astfel de caiete. Exemplu ne sînt: Caietul geografic pentru clasa a V-a și Caietul geografic pentru clasa a VI-a.

Aceste caiete cuprind hărți de contur, diagrame, schițe cu un pronunțat caracter aplicativ și, de asemenea, aspecte din viața popoarelor din Africa, Asia, America ce se studiază în clasa a VI-a, precum și scurte informații intitulate „Știați că...“ și „Extreme geografice“, înțelinite în Caietul pentru clasa a V-a.

Printre preocupările actuale și de perspectivă ale Secției de geografie mai sînt și editarea Caietului geografic pentru clasa a VII-a și clasa a IV-a.

Caietul geografic pentru clasa a VII-a va contribui la dezvoltarea interesului elevilor privind studiul geografiei Europei, Asiei și a țărilor de pe aceste două continente, iar cel pentru clasa a IV-a va mări importanța predării geografiei patriei, la această clasă.

Un mare avantaj, pe care-l prezintă ele, este că vor contribui la adîncirea cunoștințelor predate în conformitate cu prevederile programei pentru studiul geografiei la aceste clase, reprezentînd o sincronizare cu manualul și cu realitatea geografiei. Așa este cazul Caietului geografic pentru clasa a IV-a, care, prin schițele, diagramele și graficele prezentate într-o formă sugestivă, îi ajută pe elevi să înțeleagă dinamica geografiei economice din țara noastră. Prin acest Caiet, elevilor li se aduce un mare serviciu, deoarece fiecare lecție beneficiază de un spațiu pentru planul lecției

Manualele de limbi străine

Deși noile manuale de limbi moderne care au apărut deocamdată pentru ciclul I sînt foarte bune, oricum ar fi, ele încă nu țin seamă de două elemente care mi se par a fi importante: este vorba, pe de o parte, de diferențierea tipologică a elevilor și, pe de altă parte, de aceeași diferențiere — de astă dată — a profesorilor. Din acestea, s-ar putea contura pentru viitor elementele primare și în vederea instruirii programate. În esență, problema este următoarea: cum să se facă, din punct de vedere al eficacității, parcurgerea integrală a manualului de către masa de elevi a unei clase la nivelul unor medii de 5-6 sau de către aceiași elevi, la nivel de 9-10, în timp ce cei foarte buni ar putea depăși limitele manualului pentru clasa respectivă?

Trecerea la sistemul de predare pe cabinete și laboratoare și generalizarea acestuia în învățămîntul liceal pun cu acuitate problema materialului audio și video, cu atît mai mult cu cît dincolo de instruire, la aceste obiecte, se realizează un complex educativ cu spectru foarte larg. Cînd se dispune de un material de mare varietate, posibilitatea de organizare devine selectivă și ușor adaptabilă atît specificului clasei, cît și profesorului.

Materialul audio existent nu acoperă totalitatea lecțiilor dintr-un

manual, discurile conținînd 70-80% din texte și aproape nimic din exerciții. Dialogurile textelor din manual sînt citite de regulă de doi vorbitori, iar cînd elevii îl ascultă pe un al treilea sau pe un al patrulea personaj, sesizează după timbrul vocii, că de fapt este același interpret. Tot aici, putem menționa și faptul că, atunci cînd personajele dialogului sînt copii, glasul bariton al speakerului este distonant. Ce se poate face? În primul rînd, ar trebui completate lecțiile lipsă de pe discuri și apoi cîteva exerciții, pentru fiecare lecție. Pentru a nu face investiții bănești în plus, se poate proceda și în felul următor: să existe cîteva centre în țară în orașele mari cu niște profesori de limbi străine, aleși pe bază de voluntariat, care să imprime pe bandă tot ceea ce este necesar, de la copii, să zicem de 12-16 ani, copii vorbitori ai limbii respective ca limbă maternă, care prin intermediul corespondenței școlare internaționale, ar vizita colegii lor de la noi. Și ar face-o cu plăcere, sînt siguri.

Materialul video din dotare cuprinde diapozitive cu aspecte din țara a cărei limbă se studiază, precum și seturi de diapozitive cu diverse tematici. Lucru foarte bun, numai că ele nu pot servi (nici nu au de fapt acest scop) lecțiilor din manual, decît accidental.

Audiovizualizarea integrală a manualelor de limbi oferă posibilitatea folosirii mijloacelor tehnice audiovizuale nu numai în laboratoarele lingvistice, ci și în cele mai obișnuite săli de clasă, chiar dacă profesorul nu va considera necesară utilizarea lor la fiecare oră. Astfel că, dacă pentru fiecare lecție ar exista un text (imprimat cu vorbitori nativi) de circa 1-4 minute și dacă pentru fiecare lecție ar fi cîteva diapozitive ilustrative, nu numai aspectul tehnologic al învățămîntului ar avea de cîștigat, ci și performanțele realizate de elevi.

Prof. ȘTEFAN IANCU
com. Somcuța-Maramureș

Magazinele școlare

La Școala generală de 10 ani din Știubeni, județul Botoșani, funcționează două ateliere: unul de lăcătușerie și tinichigerie pentru băieți iar altul de artizanat (pentru fete). În atelierul de lăcătușerie și tinichigerie se execută obiecte de uz casnic, ca: lame de ferăstrăie, zăvoare, sârșe, iar în cel de artizanat, carpețe în motive populare, ii, ilice, pernețe cu ornamente etc. Grupele de fete realizează frumoasele pernețe „Fantezia“ și ilice tip „Popular“.

Apreciem inițiativa Inspectoratului școlar Botoșani de a fi înființat magazinul „Artizanat școlar“, în care se vînd produse executate de elevi din toate școlile județului. Considerăm că ar fi bine dacă și în școli s-ar deschide, după modelul magazinului „Artizanat școlar“, chioșcuri în care vînzători să fie elevii pe care i-am familiariza astfel, și cu profesia de lucrător în comerț. Aceasta ar veni în sprijinul extinderii ariei pregătirii practice a elevilor.

Prof. MIRCEA JUNCĂNARU
comuna Știubeni-Botoșani

Fizica în școala generală

În convorbirea pe care am avut-o cu citiva dintre cei mai apreciați profesori de fizică și de specialități înrudite ai Inspectoratului școlar județean, din licee și școli generale ale orașului Brașov, ne-am oprit mai ales la cele ce sînt de întreprins în acțiunea de îmbunătățire a predării fizicii, de elaborare a planurilor, programelor și manualelor, de realizare a aparatului de laborator și a literaturii auxiliare de specialitate adresată profesorilor și elevilor ș.a.

Au participat: prof. Ioan Cazan (specialitatea: fizică, inspector școlar); prof. Florica Șeitan (discipline de predare: fizică și matematica la Liceul nr. 2; prof. Octavia Bejenaru (fizică și chimia la Școala generală nr. 2); prof. Teodor Munteanu (fizică și matematica la Școala generală nr. 4, responsabilul cercului pedagogic al profesorilor de fizică din școlile generale); prof. Arthur Hanke (fizică și matematica la Școala generală nr. 6); prof. Alexe Corneiciuc (matematica la Școala generală nr. 6, responsabilul Cercului pedagogic al profesorilor de matematică din școlile generale); prof. Gheorghe Buzea (fizică și matematica la Școala generală nr. 19); prof. Octavian Gurău (fizică la Liceul nr. 2, responsabilul Cercului pedagogic al profesorilor de fizică din licee) și prof. Monica Ionescu (fizică și matematica la Școala generală nr. 6).

UN ANACRONISM: STUDIUL FIZIC FĂRĂ UN RIGUROȘ INSTRUMENTAL MATEMATIC.

Red: Expresia foarte uzitată „matematizarea științelor” definește realitatea contemporană incontestabilă a inserției matematice în domeniile celorlalte științe — pure sau avind un contact mai imediat cu experiența. Asigură programul de matematică aparatul de calcul trebuitor predării în bune condiții a fizicii, noțiunile de matematică absolut necesare pentru predarea cunoștințelor fundamentale de fizică?

F. Șeitan: Cînd elevii stăpînesc bine instrumentul matematic, fizica se poate aprofunda mult mai bine și cu o mare economie de timp. Pe baza experienței mele în predarea fizicii, dar și a matematicii, aș aminti doar cîteva cunoștințe de matematică pe care le apreciez ca oportune să stea în atenția colegilor care predau matematica și a celor care elaborează programele și manualele: sistemul metric (unitățile de măsură, relațiile dintre ele, instrumentele de măsurat și priceperea folosirii lor, a riglei gradate etc.), operațiile cu numere (rezolvarea ecuației de gr. I cu o necunoscută pe baza proprietăților operațiilor aritmetice); modificarea rezultatelor în funcție de modificarea termenilor; împărțirea și înmulțirea unui număr compus; problemele tipice de înmulțire; cele rezolvate prin metoda figurativă; rapoarte și proporții; proporțiile derivate cu termeni schimbați; măriri, direct și invers proporționale; împărțiri în părți direct și invers proporționale; procente; procente din procente. Din geometrie, ne sînt foarte necesare, mai ales în construcția imaginilor în oglinzi plane; construcțiile grafice (construcția unui unghi egal cu un unghi dat; simetria față de axă; distanța de la un punct la o dreaptă; distanța dintre două drepte paralele; asemănarea figurilor) și multe altele.

I. Cazan: Pentru ca asemenea cunoștințe să poată deveni, cum s-a spus, „instrumentele de lucru” la fizică, este necesar ca predarea matematicii, în toate compartimentele ei, să precedă predarea fizicii, să fie cu cel puțin un pas înaintea acesteia. Altfel, lacunele din cunoștințele de matematică determinate de nesincronizarea predării de la cele două discipline (sau de omisiunile datorate programelor ori dascălilor), îl obligă pe profesorul de fizică să destineze o parte din orele sale lămuririi noțiunilor aferente de matematică, în detrimentul rezolvării de probleme de fizică, al efectuării demonstrațiilor teoretice, interpretării fizice a fenomenelor și, deci, al conținutului fizicii.

Red: Ați vorbit de necesitatea corelării programelor celor două discipline. Cîteva exemple de neconcordanță între ele.

T. Munteanu: Un caz tipic: în clasa a VI-a, la lecția „Densitate”,

pagina 14, și la predarea noțiunilor de elasticitate (introducerea de la cap. „Presiune”) pagina 42, elevii ar trebui să posedă cunoștințe din capitolul „Rapoarte și proporții” care, la matematică, se predau numai cu un capitol mai târziu. Este adevărat că manualul de fizică încearcă să acopere lacuna, introducînd o lecție de matematică: „Mărimi proporționale”. Noțiunea, introdusă sumar și nu metodic cum ar permite lecțiile de matematică, nu servește scopului propus. Ar fi normal, în consecință, ca Aritmetica de clasa a VI-a să înceapă în trimestrul I cu capitolul „Rapoarte și proporții”, ca o continuare logică a operațiilor cu fracții ordinare cu care se încheie Aritmetica în clasa a V-a. Diferența nu este decît de un capitol. Extragerea rădăcinii pătrate, care îi solicită din greu pe elevii de a VI-a, ca prim capitol, și-ar găsi perfect locul după capitolul „Procente”, înaintea capitolului „Grafice”. Această schimbare de ordine a capitolelor servește atât matematicii cît și fizicii, contribuind la însușirea de cunoștințe cu care elevul să poată opera calitativ superior. Aceasta ar preveni și greutățile suplimentare create de intrarea în materia de clasa a VI-a a elevilor cu un an mai mici ca vîrstă (seria clasa I de 6 ani) decît cei din anii precedenți.

M. Ionescu: Exemple de studiu în contratimp a unor noțiuni se mai pot da. Mă refer la „asemănarea triunghiurilor dreptunghice”, care se studiază la clasa a VII-a în trimestrul II, deși la fizică ar fi necesară în trimestrul I, pentru studiul planului înclinat; de asemenea, introducerea tardivă față de nevoile fizicii, a funcțiilor trigonometrice și a teoremei lui Pitagora.

Ș. Șeitan: Tot astfel, graficele sînt plasate mult prea târziu — în clasa a VII-a — în timp ce noi avem nevoie de ele încă din clasa a VI-a, cînd predăm noțiunile de forță.

Red: Aceste exemple relevă mai mult deficiențele de sincronizare a predării fizicii și matematicii. Există și alfel de neconcordanțe între cele două programe?

M. Ionescu: Am putea adăuga acele cunoștințe de matematică strict necesare care nu au fost prevăzute în programe sau pentru care nu este asigurată predarea lor temeinică. Aș aminti, bunăoară, calculele cu puteri în baza 10, foarte necesare mai ales în clasa a VII-a. Calculele cu puteri se învață la matematică în clasa a V-a, fără a se insista însă asupra celor în baza 10. Am studiat comparativ două clase: una la care profesorul de matematică a avut grijă să-i învețe pe elevi aceste calcule, cu puteri pozitive și negative. Ei efectuau de patru ori mai multe probleme decît clasa paralelă, care nu a fost astfel inițiată și care, în consecință, făcea și foarte multe greșeli, din cauza numeroaselor zecimale, a zerourilor ce trebuiau numărate etc.

A. Hanke: Aș vrea să amintesc aici și faptul că felul cum se rezolvă în clasa a V-a problemele de amestec și aliaj nu-i dă elevului deloc cunoștințele pe care fizica să le poată utiliza în clasa a VII-a la probleme asemănătoare. Ele ar trebui reluate la matematică, în clasa a VII-a, la ecuații. Dealtfel, din cauza acestor dificultăți pentru elevi, instrucțiunile Ministerului Educației și Învățămîntului prevăd că problemele de amestec și aliaj să nu fie introduse în biletele de examinare (matematică) la concursul de admitere.

ELEVUL SĂ VADĂ IDEILE MATEMATICE ÎN ACȚIUNE

Matematica nu trebuie să-i ofere fizicii numai aparatul de calcul și noțiunile necesare înțelegerii și aprofundării problemelor ei fundamentale, ci — așa cum remarca prof. Alexe Corneiciuc — și să-l pregătească pe elev din punct de vedere al gândirii funcționale, al logicii. Prin aceasta, întărim caracterul formativ al matematicii în raport cu trebuințele studiului fizicii. Prof. Corneiciuc a precizat că este necesară, în acest scop, introducerea noțiunilor de dependență funcțională, ceea ce s-ar putea realiza prin predarea a două mărimi variabile. Experiența sa de predare a arătat că acestea se cer expuse în așa fel, încît elevul să fie ajutat să și „vadă” mărimile variabile, pentru a

le putea folosi. Remarca este valabilă și pentru alte noțiuni matematice, școlarul trebuind ajutat „să vadă” ideile matematice în acțiune.

Am notat de aceea cu mult interes și propunerea ca, în programele și manualele de matematică, să fie inserate și probleme cu conținut din domeniul fizicii (T. Munteanu), alături de cerința de a da o atenție specială activităților practice de laborator, care „concretizează” materialul teoretic, convingîndu-l pe elev că matematica și fizica sînt științe ce izvorăsc din viață și își au aplicarea în viață (G. Buzea): „Ar fi necesar să se fabrice mai multe truse pentru experiențe, cum este acel dulap, trimis în școli cu cîtva timp în urmă, cu care se pot realiza aproximativ 40 de experiențe. De obicei însă, asemenea truse se realizează în tiraj mic, apoi nu mai apar; dar școli noi apar mereu”; I. Cazan: „Și în pregătirea profesorilor de fizică, la facultăți, să se acorde mai multă atenție matematicii. Actualele facultăți de fizică și chimie sînt deficiente sub acest aspect, ceea ce se resimte în munca la catedră din școala generală”.

ȘI CITEVA ADIACENTE DELOC NEGLIJABILE

„Clasa a VI-a este o clasă dificilă și tocmai aici programa este foarte grea și încărcată, alît de încărcată încît nu avem timp nici de recapitulări” — O. Bejenaru.

„La această clasă se predă din fiecare cîte puțin și, pe total, așa de mult încît nimic nu se poate sedimenta. În schimb materia pentru clasa a VIII-a e prea ușoară față de puterea de înțelegere la această etapă. Se impune, după mine, și o reorganizare a materiei în perspectiva tuturor anilor de studiu la școala generală” — M. Ionescu.

„Explicațiile pe care le conțin manualele de fizică și matematică sînt fie mai concise (se dau explicații prea ample pentru relații foarte simple, ceea ce obosește, contribuind

la supraîncărcare), problemele grupate în serii gradate (din ce în ce mai grele) și, pe cît posibil, pe grupe asemănătoare, iar regulile să fie tipărite cu litere distincte. Sînt foarte indicate, pentru sistematizarea cunoștințelor și sedimentarea lor, rezumatele la sfîrșitul capitolelor” — O. Gurău.

„Manualele să conțină multe probleme-întrebări, care, precum știm, dezvoltă judecata, gîndirea și contribuie la înțelegerea conștientă a cunoștințelor. Ar fi binevenite la fizică mai multe culegeri de probleme pentru elevi (la matematică au apărut destul de multe); cea care există conține probleme prea identice; elevii s-au plictisit de ea. Asemenea culegeri ar fi bine să conțină probleme cu toate gradele de dificultăți” — M. Ionescu.

„Pe plan mondial există o experiență foarte valoroasă în acest sens; apar lucrări care prezintă amănunțit metodică predării fiecărei ore de fizică (cu schițe și întrebări în ajutorul profesorului), ce diafilme se pot folosi, ce material didactic, cum se pot procura. Alte culegeri indică concret schițele ce se pot face la tablă pentru fiecare oră de fizică” — A. Hanke.

„Ne-ar fi foarte util un manual special pentru profesori cu lecții concrete în învățămîntul programat, cu desenele care trebuie proiectate sau făcute pe planșe etc. Metodicile ar trebui să se ocupe intens de tehnica experiențelor de laborator, indicînd în acest sens două variante: una pentru laboratoarele bine dotate, alta pentru cele mai puțin înzestrate” — T. Munteanu.

Bază a științelor naturii și a celor tehnice, fizica și problemele predării ei în școală necesită o mobilizare mai largă și mai organizată de forțe pentru a depăși unele rămăneri în urmă, care — după cum au relevat discuțiile de la Brașov — se manifestă încă în studiul ei în școala generală.

STELA PREDESCU

Lecția de matematică

În cele ce urmează mă voi referi la modul în care am predat cîteva lecții din capitolul „Poligoane regulate înscrise în cerc” la clasa a VIII-a. Am să arăt ceea ce am adus nou față de manual care este mult depășit (a fost elaborat în anul 1957).

Pentru calculul laturii și apotemei pătratului, hexagonului și triunghiului echilateral înscris în cerc am folosit mai multe metode și anume:

1. Cu ajutorul teoremei lui Pitagora;

2. Cu ajutorul funcțiilor trigonometrice pentru unghiul de 45° (în cazul pătratului) și pentru unghiul de 30° (în cazul hexagonului și triunghiului echilateral);

3. Prin demonstrație. Toate aceste metode au fost „descoperite” de elevi. În cazul pătratului apotema constituie mediană în triunghiul dreptunghic format și, deci, conform teoremei, este egală cu jumătate din ipotenuză, respectiv jumătate din latura pătratului.

La apotema hexagonului, elevii au observat că ea constituie înălțime pentru triunghiul echilateral care s-a format și cunosc formula, de la aplicațiile teoremei lui Pitagora. Pentru a obține formula apotemei triunghiului echilateral, pe lângă alte metode, s-a folosit și teorema catetei care se opune unui unghi de 30°.

La sfîrșitul fiecărei ore, elevii au observat că, indiferent de metoda folosită, au ajuns la aceeași formulă. După predarea celor trei lecții (pătratul, hexagonul și triunghiul echilateral înscris în cerc) am întocmit un tabel cu formule pentru latura și apotema fiecărui poligon în parte și elevii au observat legătura dintre apotema hexagonului și latura triunghiului, dintre apotema triunghiului și latura hexagonului.

La fiecare lecție s-au făcut și aplicații ca acestea:

1. Ce diametru trebuie să aibă o birnă pentru a scoate din ea o grindă pătrată cu latura secțiunii de 10 cm.?

2. Dintr-o bară cu diametrul de

2 cm, se confecționează piulițe hexagonale. Care este latura celei mai mari piulițe ce se poate scoate din această bară?

3. Un muncitor are de efectuat o piesă în formă de triunghi echilateral cu latura de 17,3 cm. El are la dispoziție discuri de diferiți diametri. Ce diametru minim trebuie să aibă discul pe care-l va folosi, pentru a nu face risipă de material?

Astfel, elevii văd că ceea ce învață ei la lecții au aplicații practice. Se va atrage atenția asupra utilității poligoanelor regulate și la geometria în spațiu.

Un material valoros pentru aplicarea în practică a cunoștințelor studiate la lecțiile de matematică a fost pus la dispoziția profesorilor, de către Inspectoratul școlar al municipiului București, care a întocmit o „Culegere de probleme”.

Așa cum am arătat, la cele trei lecții pe care le-am predat, dacă elevii stăpînesc bine teorema lui Pitagora și funcțiile trigonometrice, calculul laturii și apotemei poligoanelor regulate înscrise în cerc nu constituie decît niște aplicații ale acestora.

Pentru poligoanele cu un număr n de laturi am dedus cu elevii formula laturii și apotemei tot cu ajutorul funcțiilor trigonometrice. Consider că astfel de lecții au eficiență dorită; pentru a stimula elevii, obișnuiesc ca la sfîrșitul orei de curs să notez, cu note mari bineînțeles, elevii care s-au remarcat prin răspunsurile date. În felul acesta, elevii se întrec să vină cu metode originale, descoperite pe loc. Pentru a reuși să obțin de la elevii mei rezultatele dorite, mi-au trebuit cîteva luni de muncă perseverentă. Desigur, că astfel de lecții ne dau satisfacție și nouă, dar și elevilor care văd că reușesc să descopere noțiuni pe care nu le-au cunoscut mai înainte.

Aceasta înseamnă, după părerea mea, învățare modernă în care elevul este „cercetător”, iar profesorul are rol de îndrumător.

Prof. RITA PETRESCU
Școala generală nr. 146, București,

Geografia la clasele III-IV

În manualul de geografie pentru clasa a III-a se prevede ca „Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România” (pag. 49) să fie predată, conform programei școlare, după ce elevii au învățat județul natal. Ținând seamă de faptul că elevii dispun de mijloace de informare multiple, că ei află permanent noutăți despre realizările oamenilor muncii din diferite județe am inclus această lecție înaintea predării județului natal și nu după. Aceasta, și pentru faptul că elevii înțeleg mai bine așezarea județului pe harta patriei și vecinii județului, cu care fac cunoștință în prima lor lecție despre județul natal.

Făcând cunoștință cu harta patriei în general, cu organizarea ei administrativ-teritorială, elevii și-au însușit mai precis cunoștințele despre județ, s-au putut valorifica educativ mai eficient realizările oamenilor muncii din patria noastră pe parcursul unei mari părți a anului școlar, și aceasta pentru că ei a-

veau o privire de ansamblu asupra patriei. Credem că predarea acestei lecții conform indicațiilor amintite, adică spre sfârșitul anului școlar, ar frustra atât pe educatori, cât și pe elevi de posibilitatea folosirii în lecții — chiar și la alte obiecte de studiu — a informației cotidiane de actualitate, ca, spre exemplu, despre succesele oamenilor muncii în realizarea cincinalului în patru ani și jumătate.

Pe această linie se înscrie și predarea capitolului „Continentele globului pământesc”, introdus în geografia clasei a IV-a. Folosind același principiu, de la general la particular, și bazându-ne pe receptivitatea copiilor din clasa a IV-a față de informația curentă obținută prin intermediul mijloacelor moderne de informare, cât și corelarea mai bună cu celelalte obiecte de învățămînt, am predat acest capitol după recapitularea cunoștințelor dobândite în clasa a III-a, cu privire la orientare, relief, ape, semne convenționale, și înainte de a preda cunoștințele despre țara noastră.

Cunoscînd globul pământesc și continentele, elevii înțeleg mai ușor unde este așezată țara noastră pe glob și în Europa. De asemenea, cunoscînd relieful diferitelor continente, elevii au înțeles mai bine relieful patriei noastre. Predarea acestui capitol în modul amintit a fost deosebit de folositoare pentru valorificarea educativă a cunoștințelor pe care elevii și le-au însușit din afara școlii. Așa, bunăoară, ei au urmărit și înțeles mult mai bine lecțiile de istorie, conținutul anumitor lecții de citire, evenimentele externe cotidiene, urmărind pe harta lumii vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu în diferite țări ale lumii.

La toate acestea amintim eficiența pe care o are cunoașterea continentelor atunci cînd predăm noțiuni de economie și vorbim despre legăturile comerciale pe care le întreține Republica Socialistă România cu diferite țări ale lumii.

Predarea în acest fel a geografiei asigură o mai armonioasă și mai organică integrare a noțiunilor geografice, în contextul general al preocupărilor de modernizare a învățămîntului.

VIRGINIA ȘI PRECUP ROMAN
învățători, Liceul de cultură generală Tg. Lăpuș, jud. Maramureș

Doar o anumită întrebare

Se știe că toate întrebările cu „Pentru ce...?” activează gîndirea copiilor, întrucît îi stimulează să dea răspunsuri explicative de natură cauzală. Acestea sînt printre cele mai potrivite întrebări: ele satisfac curiozitatea și nevoia de cunoaștere a minții, atît de iscoditoare a copilului aflat la o vîrstă, prin excelență, a propriilor sale întrebări.

În legătură cu întrebările de tipul „pentru ce?”, iată o secvență decupată dintr-o activitate de observare efectuată de copii pe tema „Legume, zarzavaturi”. Ca material didactic natural copiilor li se prezintă: ceapă, morcovi, ridichi, pătrunjel, sfeclă furajeră etc. Treccm peste alte momente ale activității corect realizate și ne oprim la întrebarea pe care educatoarea o adresează copiilor: „Pentru ce este albă partea de sub pămînt din tulpina cepei?”

Așadar, întrebarea începe cu cauzalul „pentru ce?”. În aparență, formularea pare a fi corectă sub aspectul obiectivelor formative, pentru că ar stimula gîndirea cauzală a copiilor. Dovadă, sînt răspunsurile lor: „Este albă pentru că nu-i soare”; „Este albă pentru că nu-i lumină”; „Este albă pentru că soarele nu ajunge sub pămînt”; „Că nu-i soare, de aia este albă” și altele.

Ce ne arată însă analiza atentă a răspunsurilor date de copii, în raport cu realitatea observată de ei? Din cauza întrebării, pe care o apreciem ca formulată incorect, răspunsurile copiilor sînt lacunare și unilaterale, puțînd duce la generalizări eronate. În adevăr, răspunsurile copiilor arată că tot ceea ce se află sub pămînt, din corpul plantei, este de culoare albă. Cauza: lipsa luminii solare. Or, tot pe măsute în fața copiilor, se află morcovul; tulpina lui, deși se află tot „sub pămînt” și pînă la care „nu ajunge soarele”, totuși nu este albă, ci portocalie. La fel stau lucrurile și cu cartofii, ridichile, sfecla furajeră și alte legume pe care copiii le cunosc din observare directă și din experiență personală.

Cum rămîne atunci cu afirmația că „tot ceea ce este sub pămînt are culoarea albă?” de îndată ce experiența nemijlocită a copilului o contrazice. Firește, s-ar putea ca preșcolarii să nu observe această contradicție, ceea ce nu înseamnă însă că educatoarea nu trebuie să le atragă atenția. Răspunsul copiilor „pentru că nu-i soare” devine parțial concret într-un alt sistem de referință. Unde se ascunde eroarea în întrebarea care dezorientază înțelegerea copiilor?

Întrebarea este formulată „pe dos”. Corect ar fi să se spună: „Pentru ce partea de sub pămînt a cepei nu este verde, așa cum sînt frunzele ei?”. Orientate spre aflarea legăturilor cauzale, răspunsurile copiilor ar deveni corecte. Desigur, nu este nici necesar și nici posibil, să li se dea copiilor cunoștințe despre „asimilația clorofiliană”. Va veni timpul cînd ei vor învăța în școală, dar încă din grădiniță copiii au nevoie să-și formeze o imagine reală despre fenomenele din natură. În cazul discutat, relația dintre cauză și efect se stabilește corect dacă preșcolarii înțeleg că datorită soarelui (cauza), frunzele plantelor sînt verzi (efectul). De unde, devine accesibilă pentru ei și o altă relație; anulara cauzei elimină efectul: „lipsa luminii solare face ca tulpinile subterane să nu aibă culoarea verde a frunzelor”.

În fond, nu este oare înțelegerea, la acest nivel, a lumii plantelor, un element al pregătirii preșcolarului pentru școală? Socotim că gîndirea cauzală a preșcolarului de azi, ce se desfășoară în planul acțiunilor obiectuale și al reprezentărilor, prepară terenul de trecere spre formele abstracte ale gîndirii cauzale a școlariului de mîine. De priceperea, atitudinile didactice și de măiestria pedagogică a întrebărilor educatoarei depinde, așadar, și valorificarea potențialului intelectual al copilului și trecerea „pragului” ce îi deschide intrarea în școală.

VIORICA FILIMON
educatoare, Grădinița nr. 1, Cluj

Subiectele la concursurile școlare

În ultimii ani, subiectele la concursul de limba și literatura română, bunăoară, au fost tot mai bine formulate, au fost în general accesibile, de natură să scoată în evidență deprinderile de muncă independentă, orientarea în interpretarea judicioasă a fenomenelor.

Este pozitiv faptul că se pune un mare accent pe compunerile libere, care reflectă cel mai bine, afinitățile și predilecțiile elevilor noștri.

Cu toate aceste realizări, au existat — cel puțin în faza județeană a concursului de limba și literatura română — unele lipsuri care, pe viitor, ar trebui remediate. Astfel, unele întrebări de la capitolul „Cunoștințe”, considerăm că nu au fost de natură să pună în valoare potențele formative ale învățămîntului. „Precizați titlul primului text redactat în limba română”. „Care sînt cei trei fondatori ai presei românești” (titlurile ziarelor și anii apariției lor) — anul I; „Citați titlurile a trei poezii publicate de Mihai Eminescu în *Familia* și precizați anul”. „Cînd și unde a apărut poezia *Epigonii*” — anul II; „Precizați titlurile romanelor din ciclul *Comăneștenilor*”. „Indicați trei reprezentanți ai simbolismului românesc” — anul III; „Citați două titluri de reviste conduse de George Călinescu”. „Titlul ultimului volum al lui Lucian Blaga apărut în timpul vieții” — anul IV, sînt întrebări care pun accentul pe informativ, incurajînd istorismul și descriptivismul; asemenea întrebări situează pe plan secundar educația estetică a elevilor. În locul lor ar fi fost mai folositoare temele care să verifice cit de profund au fost înțeles creațiile lui Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Octavian Goga, Ion Minulescu, George Coșbuc (despre care s-au formulat întrebări la anii I—V de liceu), care este atitudinea tînrului față de marile valori ale artei. Ca urmare, un număr însemnat de concurenți, deși au prezentat compuneri interesante și au vădit un remarcabil talent, n-au intrunit punctajul obligatoriu pentru a participa la faza finală, deoarece au întîmpinat greutăți la „Cunoștințe”, după părerea noastră, capitolul nesemnificativ în modul în care se pare că este conceput.

De asemenea, nu s-a procedat bine stabilindu-se un subiect comun pentru anii IV și V fiindcă anul V a parcurs alte perioade ale istoriei literaturii române. Aceasta o dovedește și faptul că, la noi, din cei 11 candidați din anul V, prezentați la etapa județeană nici unul n-a reușit să obțină premii — I, II, III — sau mențiuni.

Prof. TRAIAN MATESCU
Prof. IONEL MIHAI
Craiova

Dirigenția

Doresc să susțin două propuneri făcute în ultima vreme în presa pedagogică (vezi, „Revista de pedagogie” nr. 1/1973 și „Învățămîntul profesional și tehnic” nr. 2/1973) pentru stimularea activității muncii diriginților: a) includerea, în cursurile universitare și în cursurile de reciclare a profesorilor, a unor forme de pregătire pentru munca de dirigenție și comandant de pionier; b) degrevarea profesorilor diriginți de o parte din sarcini.

Pledoaria mea pentru realizarea acestor propuneri pornește, în primul rînd, de la neajunsurile întîlnite în munca unor diriginți, buni profesori de specialitate și care manifestă multă bunăvoință în privința activității lor ca diriginți.

Atitudinea de rezervă a unor profesori, față de sarcina de dirigenție, este motivată de faptul că, nu au fost inițiați prea mult (ca să nu zicem deloc) în facultate, în această direcție, că nu reușesc să găsească materiale-ghid cu tematica adecvată clasei, cu ore model etc.), că pregătirea temei și a elevilor pentru ora de dirigenție presupune mai mult timp etc. Acesta este, poate, și motivul pentru care — de cele mai multe ori — unii diriginți își aleg ca teme de discutat cu elevii, teme

apropiate de specialitatea pe care o predau, nu în funcție de specificul colectivului de elevi, de realitățile clasei, de particularitățile de vîrstă.

Se înțelege că nu se pot da rețete pentru munca dirigințelului (sintetizate într-o „Metodică”) și nici că fixarea unor anumite teme, purtînd chiar și titlul, pe clase nu este posibilă, dar realizarea propunerilor de mai sus ar lichida unele neajunsuri, oferindu-le viitorilor diriginți un sistem mai solid de perfecționare în această muncă.

Dacă avem în vedere că activitatea unui dirigenție nu se reduce numai la dezbaterea unor teme în crele de dirigenție (amintim în treacăt unele sarcini organizatorice, de evidență, colaborare cu alți factori educativi, acțiuni extrașcolare cu clasa etc.) și că în general unii diriginți sînt și comandant-instructor de pionieri (în școlile generale) sau organizator U.T.C. (în licee, școli profesionale și tehnice), justificăm suficient necesitatea ca un dirigenție să fie degrevat de o parte din alte sarcini ce-i revin sau, chiar, din orele de specialitate.

Prof. VASILE COTOFREI
directorul Școlii generale
Dumbrăvița—Botoșani

Atelierele școlare

Încă de la jumătatea anului școlar trecut, în școala noastră s-a pus cu pregnanță problema înființării și dotării a două ateliere: croitorie-broderie și lucrări în plexiglas. În privința dotării, școala a primit un prețios ajutor de la unitățile industriale și economice de pe raza orașului, dar contribuția cea mai însemnată au avut-o elevii școlii care, prin munca prestată pe ogoarele unităților agricole din localitate au obținut suma de peste 35.000 lei, alocată, în principal, atelierelor școlare. În prezent, acestea au o dotare corespunzătoare: menghină, poli-zoare, mașină de găurit, truse individuale, mașini de cusut etc.

Cele două ateliere își vădesc din plin funcționalitatea. Astfel, atelierul de croitorie a reușit să obțină de la Fabrica de confecții din Craiova deșeuuri de urson, din care elevele au confecționat căciulițe și pernețe „Fantezia”, obiecte ce au avut o largă căutare, cererea depășind cu mult așteptările și posibilitățile școlii. La rîndul lor, băieții au confecționat în cadrul atelierului de lucrări în plexiglas, frumoase bibelouri din mase plastice, veioze, brelocuri, castele săpate în plexiglas transparent, croșete etc. Elevii au mai lucrat seturi de cuțite le masă cu mîner de plexiglas, care au avut asigurată desfacerea, ca urmare a cererilor manifestate.

O atenție deosebită s-a acordat elevilor din clasele I—IV, care efectuează, de regulă, orele de indeletniciri practice în atelierele școlare, unde se deprind cu modul de funcționare a mașinilor și utilajelor, însușindu-și anumite tehnologii mai simple și pregătindu-se pentru viitoarea lor activitate în aceste ateliere. Dealtfel, pasiunea și interesul manifestat pentru activitățile tehnico-productive sînt generale, elevii dovedind multă sîrguință în producerea obiectelor respective.

Desfacerea produselor a îmbrăcat diferite forme: vînzarea direct din ateliere, organizarea de expoziții cu vînzare, precum și prin comenzi făcute oficial de Cooperativa de consum din oraș.

Pentru viitor, ne-am propus diversificarea producției, stabilirea de legături ferme cu întreprinderile industriale din oraș, transformarea atelierului de lucrări în plexiglas într-o secție a unei dîntre unitățile economice din localitate precum și un mai mare aport de dezvoltarea bazei didactico-materiale a școlii, în scopul modernizării procesului de învățămînt.

Prof. MARIN PIRNEA
directorul Școlii generale de 10 ani
nr. 1 — Băilești, jud. Dolj

In taberele de la Costinești și „2 Mai“

Costinești... un adevărat paradis al copiilor. Fețe voioase și bronzate de soarele darnic al litoralului mă întâmpină încă de la sosire. Grupuri de tineri merg la antrenamente sportive, alte grupuri la plajă. Aici, pe plajă, este însă principala punct de întâlnire al acestor copii zburdalnici ce se bucură acum de o binemeritată odihnă după un an întreg de învățătură. Peste tot — jocuri cu mingea, alergări, adevărate bătălii cu valorile și nisipul fierbinte.

— În prezent, se află în stațiune un număr de 317 uteciști, redactori ai revistelor școlare din toată țara. Îmi relatează Dumitru Bangal, directorul taberei. Alți 200 pionieri și școlari — unii din municipiul București, alții de la Casa de copii din Sinaia — se află la odihnă la Schitu, care aparține tot de noi.

Red: Care este în linii mari programul zilnic al copiilor?

D. Bangal: Odihna și sportul ocupă cea mai mare parte a zilei. Voleiul, baschetul și inotul sunt pe primul plan. Copiii fac chiar și ciclism. Aproape nu există sport care să nu fie practicat.

Red: Cum sunt organizate antrenamentele sportive, jocurile?

D. Bangal: Fiecare grupă (12 copii) dispune de câte un antrenor-specialist care are grija programului zilnic al disciplinei respective. Micii oaspeți de peste hotare participă și ei alături de copiii români la activități sportive și programele artistice. În prezent, se află în stațiune 16 copii din Suedia și 28 din R.D.G. După această serie vor veni trei serii de sportivi (elevi ai liceelor cu profil sportiv și cei mai buni sportivi din școlile generale).

După intermezzoul de la Costinești, poposim la Tabăra de copii — „2 Mai“. D. Bangal, gazda amabilă, îmi dă pe loc lămuririle cerute: cei circa 260 de pionieri din clasele IV—VIII care se află în această tabără au fost selecționați din comunele de frontieră din toată țara în funcție de rezultatele obținute la învățătură. Aici are loc cea mai originală întâlnire a copiilor patriei noastre: pionierii de pe Dunăre se întâlnesc cu cei de pe malurile Tisei, cu cei de pe meleagurile nordice ale Mar-marului etc. În tabără se află și oaspeți de peste hotare: 21 de copii din Bulgaria și 24 din R.S.F. Iugoslavia.

Red: În cât timp s-au obișnuit copiii unii cu alții, având în vedere că provin din regiuni atât de diferite?

D. Bangal: Prietenii se leagă aici, pe litoral, mai repede decât ne-am putea noi închipui...

Red: Care este programul unei zile de odihnă în Tabăra „2 Mai“?

D. Bangal: La 6.30 dimineața — deșteptarea; urmează gimnastica de înviore, activitatea gospodărească în dormitoare, micul dejun. La 8.30 „toată lumea“ iese la plajă (plaja este de fapt o prelungire a curții taberei — n.n.), până la ora 12. La ora 13, se servește masa de prinz (într-adevăr, consistentă și bine pregătită, de către tinere fete din satul Flămânzi n.n.). La 14.30 copiii se duc în brațele lui... Moș Ene. După somnul binefăcător, urmează programul pe defășurări, care prevede activități sportive, jocuri distractive, vizionări de filme, activități culturale-artistice. Cina de la orele 19.30 încheie ziua de vacanță.

Red: Ce profesori se află acum în tabără?

D. Bangal: Un profesor de muzică, doi de educație fizică (specialitatea volei și handbal), un profesor

de limbă română și 13 comandanți-instructori de pionieri. Regretăm neapăsător că Ministerul Educației și Învățământului nu ne-a trimis profesori specialiști de inot. Este sportul cel mai îndrăgit aici. Sintem nevoiți să ne descurcăm cum putem (profesorii de volei și handbal predau și inotul). În afara acestor activități,

copiii se duc în drumeții, excursii, învață „tainele“ meseriei de grănicer.

M-am despărțit cu regret de aceste tinere flori venite din toate colțurile patriei și reunite aici, pe malul însoțit alării, într-un uriaș buchet frățesc...

B. COSTESCU

Pictor la șaisprezece ani!

Un pictor la șaisprezece ani (preocupările sint „mai vechi“) trece cu dexteritate de la tempera la ulei, de la linogravură la sticlă, de la metaloplastie la... sculptură! Un pictor la șaisprezece ani deține premiul I conferit de Consiliul popular al municipiului București pentru o pictură în acuarelă („Sint un bun gospodar“) și, atribuit cu doi ani în urmă, premiul Nehru — India — pentru un desen în ceracolor („Revoluționarul“)! Cristian Rareș Pantea... Autorul expoziției deschise, în această plină de surprize vacanță, la Casa de cultură „Friedrich Schiller“ din Capitală. Elev, în anul II, la Liceul „I. L. Caragiale“. Mediu școlar îl este — îmi spune — prieten: profesori care îl încurajează, apreciindu-i talentul, colegi care îi înțeleg și acum, aici) îl privesc cu mândrie și încredere.

— În sală — o emanație de culoare, prospețime și puritate. „Mi-am făcut din culoare un crez“, îmi mărturiseste Rareș Pantea. De aici, armonia perfectă a nuanțelor. Și, desigur, tot de aici, îngroșările uneori excesive. Interesantă gama cromatică a rosului („Calul troian“, „Floarea tinereții“). În „Marină“, negrul din conturul corabiei se scurge în mare (pictură pe sticlă). Cealaltă, „Marină“, prezentă în expoziție (ulei), aneiază în mai mare măsură la simbol (enigmatică mână ieșind din mare), compatibil cu ciudatul amestec de alb-verde-violet-bleumarin. O atenție aparte revendică frunzele.

Închipuind fie lacrimi ale Universului, fie bărci plutitoare, felii ale fructului („modern înseamnă sugesție...“), renunțând la forma reală, pentru a deveni romboidale, dreptunghiulare („Vas cu flori“ 1, 2) frunzele sint, evident, simboluri. Plutesc în afara vasului, necuprinse, ori, pur și simplu, izolate, având conturul real și nervurile îngroșate cu ajutorul culorii („Dansul Teilor“). Copaci-flacăra în „Pe deal“ (amintind, împotriva obiecțiilor, de Van Gogh), copaci vineții în „După

prima ninsoare“. Amestec de fantezie și persiflare în „Arhitectură modernă I“, de ironie și tristete în ochii — care sint sau nu sint de bufniță — în „Vinători nocturni“. „Natura statică cu vas și lingură de lemn“ revarsă fișii identice de culoare din vas pe fața de masă...

O mare diversitate de soluții

Poate nu este o exagerare să spunem că vacanțele își au, fiecare, nota lor dominantă, aparte, dincolo de ceea ce le face să semene (nu întotdeauna în sensul cel rău al cuvintului): jaloanele fixate de obișnuitele „instrucțiuni cu privire la...“ De astă dată, vacanța ni se pare că a strălucit prin varietate, dublată de o mare suptele în alegerea căilor de petrecere a timpului liber al copiilor. Poate și fiindcă s-a acumulat o anumită experiență generatoare de noi idei și inițiative, poate și fiindcă școlile și organizațiile locale de tineret s-au gândit foarte din vreme la cele ce ar fi de întreprins. În mod sigur însă, pentru că fantezia pedagogilor și, odată cu ea, și a elevilor, a fost mai îndrăzneată și mai originală.

Ce plăcută trebuie să fie — nu-i așa? — hrana preparată de elevii înșiși, la un cuptor construit de ei înșiși, într-o tabără „organizată“ și amenajată tot de ei înșiși (după cum ne asigură prof. Gh. Gheorghiu, că au făcut, vara aceasta, elevii și pionierii din orașul Urziceni). Chiar dacă micilor gospodari le-a lipsit dexteritatea culinară a mamelor sau a bunicilor — și le-a lipsit de bună seamă — castroanele cu supă s-au golit mai repede decât acasă. Și chiar dacă patul a fost mai tare, somnul a fost mult mai dulce... După cum somnul și odihna trebuie să fi fost mult mai profunde în acele „sate de vacanță“, organizate de multe județe (Timiș, Iași, Galați, Cluj, Vrancea, Brașov, Constanța, Botoșani) și instalate în locuri de un pitoresc inedit, în căsuțe construite după cel

mai nostim joc al fanteziei copiilor sau educatorilor, bunăoară în „vile“ ca acelea din turtă dulce, visate încă de pe când copiii „citeau“ poveștile cu pitici de pe pozele din pliantele pentru cei mici. Dar odihna celor din tabără „plutitoare“ de pe lacul Orșova? — da, da! — o tabără instalată pe un veritabil vas — „Alba Iulia“, — care își leagă zi și noapte oaspeții.

Mă gândesc apoi la grupul de școlari — tot dintre cei pomeniți la început, din Urziceni — care au plecat în expediția „Ciuta“ să studieze — ca membri ai cercului de radio de la Casa pionierilor din localitate — nici mai mult nici mai puțin decât „propagarea undelor radio în munții Bucegi“. Sau la cei din Hunedoara care și-au propus să descurcă — pentru ei și pentru alții — „firul Ariadnei“, pornind în expediția cu acest nume, pentru marcarea traseelor turistice din județ — astfel ca nimeni să nu se mai rătăcească urcând crestele munților spre a cunoaște și admira frumusețile inestimabile ale naturii. Sau la cei — nu puțini la număr — porniți cu bicicletele în „Turul cetăților“ (jud. Brașov), ori care și-au propus „Asaltul Carpaților“ (județele Buzău, Prahova, Dimbovița, Argeș, Sibiu) sau care, ca un omagiu adus spondorilor montane ce li s-au oferit mereu cu dărnicie, pregătesc de zor acea „Sărbătoare a munților“ (jud. Prahova).

La complexul sportiv al studenților din Capitală sau la celelalte din jurul lacului Tei, în orice zi și la orice oră din zi ai merge, vezi ti-

Dar, nu natura statică, ci portretul constituie, în pictură, piatra de încercare, înțeleg din discuția cu pictorul! „Insurrecție“ (ulei), concretizează în imagine, în portretele celor doi luptători hotărârea, dorința arzătoare de libertate, însoțite de credința în victorie. „Au trecut anii“ — abur de nostalgie și înfrigurare; calm resemnat, ochi măriți a înțelepciune, maxilare diforme, păr alb, un sentiment al vieții, complex! De unde, la numai șaisprezece ani?! Și apoi (metaloplastie): „Bătrîn“! Încercare de a adăuga — în verde — culoarea, lucrărilor de modelare în metal! Mai puțin „ingenioasă“ — „Logodnicii“, construită pe una din variantele (mirosind a „lună și stele“) ale folclorului! „Tinerete“, da! „Gemenii“, iarăși! Incontestabile realizări ale unui pictor la numai... șaisprezece ani! Mulți, de pictură autentică, înainte!

DRAGOMIR MAGDIN

neri și elevi de toate vîrstele exersind... deocamdată „la perete“, mișcările corecte ale rachetei în jocul de tenis; o dată, de două ori, de o mie de ori, ceasuri în șir, cițiva puști — cei mai perseverenți — lovesc cu aceeași atenție și concentrare mingea care trebuie proiectată într-un anumit punct... Alții învață inotul, schiul pe apă, handbalul, aruncarea cu discul... cu același interes și dragoste, care fac din muncă un mijloc plăcut și eficient de odihnă.

Marea diversitate în alegerea formelor de petrecere a timpului liber este evidentă și în activitățile patriotice, nu mai puțin frumoase și mobilizatoare, care au adunat vara aceasta sute de mii de elevi în munca pentru dezvoltarea bazelor sportive, îngrijirea parcurilor și spațiilor verzi, a drumurilor, pentru stringerea recoltei, a plantelor medicinale, a materialelor folclorice și documentare necesare colecțiilor din școli și muzee, construcția unor școli și locuințe și altele altele cite reclame gospodăria orașelor și satelor patriei, traiul bun al poporului.

Cred că nu e prea devreme ca experiența de vacanță (varietatea și adeseori ineditul formelor de organizare a ei în această vară ne îndeamnă să o spunem) să fie mai sistematic studiată de către specialiști și cercetători, pentru a fi prezentată în studii anume spre folosul tuturor școlilor și al celor ce beneficiază de zilele vacanțelor: copiii.

ANA COSMIN

ÎN DEZBATERE: PROIECTUL PROGRAMEI DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU CLASELE I-VIII

Studiu într-un sistem concentric, judicios, echilibrat

Este pentru prima oară cînd, ca profesor de limba română, voi avea în față o imagine completă asupra modului de studiere a limbii române din clasa I pînă în clasa a VIII-a, într-un sistem concentric, judicios echilibrat. Profesorul de limba română va simți satisfacția că nu va mai alerga pe la învățători după programa de limba română pentru clasele I-IV, ci va avea la dispoziție o programă unitară a claselor I-VIII, cunoscînd ce și cum au învățat elevii în clasele mai mici, în ce mod și-au format deprinderi practice, astfel încît studiul limbii române în clasele V-VIII să nu fie rupt de ceea ce s-a realizat în clasele anterioare, ci să apară ca o continuare firească a dobîndirii cunoștințelor și formării deprinderilor practice.

Marea varietate a exercițiilor practice propuse în proiectul programei și legarea strînsă a gramaticii de vocabular, ortoepie, ortografie și punctuație se realizează în mod concret aproape la fiecare lecție, și la fiecare clasă. O serioasă muncă va reveni însă în acest sens realizatorilor manualelor care trebuie să exploreze cu mare atenție normele vorbirii și scrierii cuprinse în Indreptarul ortoepic, ortografic și de punctuație, să selecționeze cu grijă cit mai multe aspecte concrete ale vorbirii și scrierii, să le repartizeze judicios pe clase și lecții, potrivit dificultăților mai mari sau mai mici care se ivesc, în strînsă legătură cu cunoștințele care se dobîndesc, astfel

încît Indreptarul să nu fie pentru elevi doar o carte separată, ci să se integreze organic în gramatică, cit și în manualele de limbă română.

Sînt de acord cu indicația dată în proiect și anume că în studiul limbii române „pe primul plan trebuie să apară faptele de limbă și nu regulile abstracte”. Vreau să fac o precizare la o altă formulare din proiectul programei, pe care o reproduc: „a învăța gramatica nu înseamnă a memora definiții și reguli, ci a forma capacitatea și deprinderea elevilor de a folosi cunoștințele în vorbire și scriere”. Să nu se înțeleagă însă din aceasta că se renunță definitiv la definiții și reguli. Într-adevăr vom respira ușurați dacă se va termina o dată pentru totdeauna cu kilometricele definiții chinătoare pe care elevii erau obligați să le tocească, fără să înțeleagă nimic din ele. Definițiile de bază, formulate astfel să se înlezească înțelegerea fenomenelor, sînt însă necesare.

Lăudabilă mi se pare inițiativa stabilirii definițiilor de bază în proiectul de programă pentru clasele I-IV, spre a se evita formulări diferite la clase diferite și autori diferiți. Bine ar fi dacă inițiativa s-ar extinde și în programa pentru clasele V-VIII.

Avînd în vedere împletirea accesibilității, a ușurării învățării, cu stricta respectare a adevărului științific, cred că s-ar putea face ur-

mătoarele rectificări la definițiile propuse în proiectul programei: să se renunțe la formularea „Subiectul (parte de propoziție care arată despre cine se vorbește în propoziție)”, căci într-o propoziție se vorbește nu numai despre realitatea exprimată prin subiect, ci despre realitatea reflectată prin multe părți de propoziție. În propoziția „Eu merg la școală” se vorbește și despre școala cea nouă și despre sora, deși părțile de propoziție care exprimă aceste realități nu sînt subiecte. Abandonarea acestei formulări ar evita deruta și memorarea mecanică. Propun formularea: Subiectul (parte de propoziție care arată cine face o acțiune). Treptat, la clasele a III-a și a IV-a se va adăuga că subiectul arată și cine este într-un fel sau este ceva, spre a se defini astfel și subiectul raportat la predicatul nominal.

Deși s-a mai încercat înlăturarea necazului amintit cu definiția subiectului, folosindu-se la clasele V-VIII definiția „Subiectul este partea de propoziție despre care se spune ceva cu ajutorul predicatului”, recomand totuși să se renunțe și la această formulare, căci cu ajutorul predicatului se spune ceva și despre realitatea reflectată prin complement. În exemplul „Culeg struguri”, spunem ceva despre struguri cu ajutorul predicatului, căci fără predicatul „culeg” nu am spune nimic din ceea ce dorim să comunicăm despre struguri, anume culegerea lor. Deci, și despre complement se spune ceva cu ajutorul predicatului. Dealtfel, predicatul este nucleul propoziției și numai cu ajutorul său spunem tot ce dorim să comunicăm în propoziție.

În proiectul de programă se recomandă la clasa a III-a o definiție

a substantivului compusă din 20 de cuvinte. Este cred, însă, mult mai accesibilă cea pe care o propun, fiind formată doar din trei cuvinte și anume: Substantivul denumește obiecte. În sensul folosirii termenului „obiecte” e bine să se formuleze și definiția adjectivului (Adjectivul arată însușirea obiectelor).

Referitor la definiția „Pronumele personal” (desemnează diferite persoane), propun înlocuirea termenului „desemnează” cu „arată”, păstrînd termenul „desemnează” pentru clasele mai mari, spre a se evita confundarea de sens și a nu se înțelege eronat că pronumele personale „desemnează” persoanele.

În proiectul programei de limba română se folosește foarte des termenul „predare”. În revistele noastre de specialitate și chiar în „Tribuna școlii” s-a recomandat termenul „dobîndire”, pe care îl propun și pentru motivul că programa urmează a fi o invitație la modernizare.

Apreciînd întărirea caracterului practic-aplicativ al studiului limbii române, formarea deprinderilor, consider că programa trebuie să recomande periodic exerciții cu caracter permanent, cuprinzînd cit mai multe aspecte învățate ale scrierii și vorbirii, căci nu vîd, de exemplu, cum s-ar forma deprinderea scrierii corecte a conjuncțiilor doar în minutele rezervate exercițiilor din ora repartizată conjuncției.

Bine ar fi dacă programa ar indica și ce anume să se facă în orele rezervate copierilor, dictărilor, compunerilor gramaticale și chiar în orele rezervate recapitulării, lăsîndu-se, bineînțeles, loc și pentru inițiativa creatoare a învățătorilor și profesorilor.

MHAIL OPRESCU
profesor gradul I
Drăgășani

Nu poate decît să ne bucure faptul că noua programă pune un accent deosebit pe „valoarea formării a studiului limbii române în generală”, pe „sporirea funcționalității cunoștințelor”. Într-adevăr, „a învăța gramatica nu înseamnă a memora definiții și reguli, ci a forma capacitatea și deprinderea elevilor de a folosi cunoștințele în vorbire și în scris”.

Un principiu novator este și acela care cere manualelor „corelarea permanentă a gramaticii cu vocabularul, fonetica, ortoepia, ortografia și punctuația” care ar trebui să fie unul din principiile fundamentale în practica predării limbii române, de-acum încolo.

Pe de altă parte, limba literară nu poate fi redusă exclusiv la limba literaturii artistice, cum au redus-o manualele școlare de pînă acum. Sfera ei este mult mai largă, mai cuprinzătoare. Binevenită, prin urmare, ideea selecției unor exerciții practice și din celelalte stiluri ale limbii: juridic, administrativ, tehnic, stilul presei etc. Numai că, pentru valorificarea acestor principii în spiritul actualei programe, va trebui să se asigure necondiționat caracterul unitar al predării limbii române de-a lungul celor 8 clase ale școlii generale.

În felul acesta, profesorii de la clasele V-VIII sînt datori să cu-

O bună orientare metodologică

noască amănunțit ce și cum predau colegii lor de la clasele I-IV. Să se instituie forme sistematice de colaborare și intrajutorare reciprocă între profesori și învățători, fie pe calea interesistențelor, fie prin activități metodice de altă natură, programate și urmărite de conducerea școlilor.

Profesorul de română nu va mai fi descumpănit că trebuie să predă, la clasa a V-a bunăoară, predicatul doar în 2 ore. El va ține cont de faptul că în clasa a IV-a s-au afectat acestei importante categorii sintactice nu mai puțin de 5 ore. Dacă învățătorul își face cum trebuie datoria, elevul său va trebui să recunoască în text nu numai predicatul verbal, ci și „predicatul exprimat printr-un verb însoțit de alte părți de vorbire”, cu alte cuvinte, predicatul nominal.

Mai adăugăm la acestea unele chestiuni privind acordul predicatului cu subiectul, și vom recunoaște, fără-ndoială, că au fost parcurse principalele noțiuni privind asimilarea predicatului. Atît cit se poate, bineînțeles, realiza acest deziderat la nivelul de vîrstă și de percepție

al școlarului clasei a IV-a. Ar fi însă destul în 5 ore ca profesorul să aibă deja asigurată o bază lingvistică, pentru a fixa, lărgi și aprofunda la nivelul clasei a V-a, în mod științific, noțiunea de predicat.

Cum am văzut, activitatea profesorului devine, într-un fel, complementară celei desfășurate de învățător, responsabilitatea amîndurora devenind la fel de mare. De aceea, în cadrul activităților de perfecționare, deosebi la reciclare, e bine să se renunțe la forma tradițională a „cursurilor” de specialitate, promovîndu-se, cu predilecție, seminariile aplicative, pentru a asigura cadrelor didactice o bună orientare metodologică, de la exerciții și pînă la discutarea celor mai mărunte procedee de predare, întrucît acestea vor juca un rol decisiv în aplicarea valoroaselor principii preconizate de noua programă.

La clasele VII-VIII, e necesar să se editeze un foarte bun manual de gramatică, mai puțin explicativ și preponderent aplicativ, care să conțină, cum cere programa, „o suită de analize gramaticale și analize

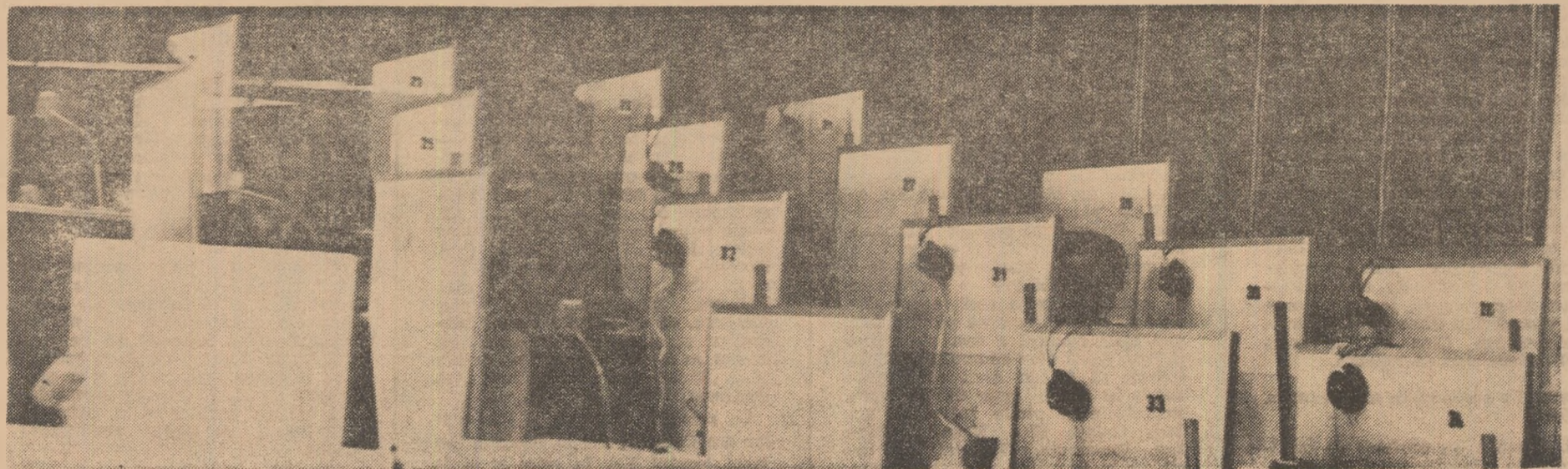
lingvistice complexe”.

Aderăm la o asemenea soluție, bazîndu-ne pe principiul valorificării intensive a textelor de analizat, știut fiind că un text, bine ales, oferă suficient material de limbă pentru educație lingvistică la orice nivel de vîrstă (de pildă unele versuri eminesciene).

Aleși în mod corespunzător, aceleași texte pot oferi o bază de discuție lingvistică și pentru clasa a VII-a și, deosebi, pentru a VIII-a. Rămîne doar ca autorii să realizeze o judicioasă selecție a problemelor, a aspectelor de discutat, în funcție de gradul acestora — diferit — de dificultate.

Ideal ar fi ca, la absolvirea claselor a IV-a și a VIII-a să fie reintroduse *examenle de absolvire*. Numai astfel s-ar putea ridica simțitor, la nivelul fiecărei școli luată în parte, gradul de pregătire a elevilor, precum și calitatea activităților de muncă independentă, destinată propriei pregătiri. Practica lingvistică desfășurată la catedră ne-a convins că elevilor le lipsește citeodată țelul înalt al finalizării propriei pregătiri, la o disciplină sau alta, ajungînd de cele mai multe ori dezorientați în fața unor examene prea severe.

G. S. RUSSU
com. Jablanița,
jud. Caraș-Severin

INDRUMĂRI ȘI RECOMANDĂRI PRIVIND APLICAREA PROGRAMELOR

INDRUMĂRI PRIVIND APLICAREA PROGRAMELOR ȘI MANUALELE DE LIMBI STRĂINE PENTRU CLASA A V-A ȘI CLASA A VI-A (A DOUA LIMBĂ)

In ansamblul de masuri stabilit de Plenara C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie a.c. privind dezvoltarea și perfecționarea învățământului în Republica Socialistă Română, un loc important revine și învățării limbilor străine.

In acest sens, începând cu anul școlar 1973/1974, se va introduce, treptat, studiul celei de a doua limbi străine din clasa a VI-a, cu 2 ore pe săptămână. De asemenea, se va introduce, în mod obligatoriu, studiul celei de a doua limbi

moderne din clasa a V-a și a VI-a, cu 2 ore săptămânal, la elevii din clasele speciale de limbi străine (cei care au studiat o limbă străină în clasele I-IV).

In predare, se vor folosi programele și manualele de clasa a V-a, aplicându-se reducerile cuprinse în aceste îndrumări. Predarea va urmări însușirea practică a limbii, a vocabularului uzual, integrat în contextele cele mai frecvente, precum și a structurilor gramaticale fundamentale, pentru ca elevii să-și poată forma capacitatea de a utiliza limba vorbită în împrejurări concrete de viață. Vor fi folosite, cu prioritate, metode active de predare-învățare: dialogul, conversația, exercițiile.

Reduceri efectuate în programe au caracter orientativ, activitatea practică, experiența și inițiativa creatoare a profesorului având rolul hotărâtor în formarea automatismelor de vorbire ale elevilor.

Publicăm, în rândurile care urmează, indicațiile de detaliu privind aplicarea programelor și manualelor de limbi străine pentru clasa a V-a și clasa a VI-a (a doua limbă).

LIMBA ENGLEZĂ clasa a V-a

Nu se vor studia lecțiile nr. 42, 46, 54 și 58.

Se vor face următoarele reduceri de ore:

- Lecții introductive orale 16 ore
- Lecții pentru formarea deprinderilor de citit-scris 5 ore
- Lecția 40 - The Table... 1 oră
- Lecția 51 - In the Street 1 oră
- Lecția 55 - On a Farm... 1 oră
- Lecția 56 - Our Country... 1 oră
- Final general revisions... 4 ore

LIMBA FRANCEZĂ clasa a V-a

Nu se va studia lecția 31 Bon amusement

Se vor face următoarele reduceri de ore:

- Lecții orale introductive: 10 ore
- Lecția 24 Une conversation téléphonique: 2 ore
- Lecția 25 Marie a des pomiers dans son jardin 2 ore
- Lecția 30 Marie va chez le médecin 1 oră
- Lecția 34 Il neige: c'est l'hiver 1 oră
- Lecția 35: Marie a froid 2 ore
- Lecția 37 Le matin 2 ore
- Lecția 38 Les enfants rentrent de l'école 2 ore
- Lecția 39 Nous partons pour Predeal 1 oră
- Lecția 40 Les enfants admirent les montagnes 2 ore
- Lecția 42 Paul a faim 2 ore
- Lecții de recapitulare finală 4 ore

LIMBA GERMANĂ clasa a V-a

Se scot textele: Wir lernen vielerlei im Pionierzimmer

Der 1. Juni

Se va reduce numărul de ore la lecțiile:

- Lecția 5 - Hier und dort 2 ore
- " 6 - Die Klasse 1 oră
- " 7 - Ist die Kreide schwarz? 1 oră
- " 9 - Peter und Otti 1 oră
- " 10 - Die Stunde 2 ore
- " 11 - Peter zeichnet 2 ore
- " 12 - Der Lehrer ist zufrieden 1 oră
- " 13 - In der Pause 2 ore
- " 14 - Im Hof 2 ore
- " 15 - Im Papierladen 2 ore
- " 17 - Noch 20 Tage 2 ore
- " 18 - Am Abend 2 ore
- " 19 - Im Zimmer 2 ore
- " 21 - Der Stundenplan 2 ore
- " 22 - Immer pünktlich 2 ore
- " 23 - Mircea schreibt einen Brief 2 ore
- " 26 - Besuch in einer Fabrik 2 ore
- " 27 - Erich spielt 1 oră
- " 29 - Im Dorf 2 ore

Pentru etapa introductivă orală se rezervă 8-10 ore.

Recapitulări - 6 ore.

LIMBA RUSĂ clasa a V-a

Se vor face următoarele reduceri de lecții și ore:

- Lecțiile introductive orale de recapitulare: 6, 12, 18
- Lecția 21 se va realiza într-o singură oră în loc de 2 ore
- Lecția 24 (Litera Р se va învăța în aceeași lecție cu litera П de la Lecția 26)
- Lecția 25 (de recapitulare)
- Lecția 28 (Literale и și ъ se vor învăța o dată cu litera б de la Lecția 29)

- Lecția 30 (Litera П se va învăța în aceeași lecție cu litera и și ъ de la lecția 32)
- Lecția 31 de recapitulare
- Lecția 33 (Litera ь se va învăța în aceeași lecție cu literele и și ъ de la lecția 34)

- Lecția 35 (Litera ь se va învăța odată cu litera ъ de la lecția 36)
- Lecția 38 (Litera ы se va învăța în aceeași lecție cu litera и de la lecția 39)

- Lecția 40 (de recapitulare)
- Lecția 41 (Timpul prezent, conj. I se va include în Lecția 42, timpul prezent, conj. II)

- Lecția 43 (Substantivele de genul masculin se vor studia în aceeași lecție cu substantivele de genul feminin de la lecția 44)

- Lecția 45 se va realiza într-o singură oră în loc de 2 ore

- Lecția 46 (de recapitulare)

- Lecția 49 se va realiza într-o singură oră în loc de 2 ore

- Lecția 50 se va realiza într-o singură oră în loc de 2 ore

- Lecția 53 (de recapitulare)

- Lecția 54 (Cazul acuzativ al substantivelor nume de lucruri se va studia o dată cu cazul acuzativ al substantivelor nume de ființe din lecția 55)

- Lecțiile de recapitulare finală: I, II, III, IV.

CLASE SPECIALE LIMBA ENGLEZĂ

Clasa a II-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de audiere pasivă la începutul anului școlar 10 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formare a deprinderilor de exprimare corectă 52 ore
- Lecții de recapitulare curentă 10 ore
- Lecții de audiere pasivă curentă (trim. II, III) 10 ore
- Lecții de recapitulare finală 6 ore
- Ore la dispoziția profesorului 8 ore

96 ore

Se vor studia împreună, în cite 1 oră, lecțiile: 6 și 7, 11 și 12, 14 și 15, 35 și 36, 43 și 44, 46 și 47

Clasa a III-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de recapitulare la începutul anului școlar 5 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formare a deprinderilor de exprimare corectă 67 ore
- Lecții de audiere pasivă 8 ore
- Lecții de recapitulare curentă 9 ore
- Lecții de recapitulare finală 3 ore
- Ore la dispoziția profesorului 4 ore

96 ore

Se va reduce cu 1 oră predarea lecțiilor: 11-16, 19, 23-28, 35 și 38-40.

Se vor preda împreună, în cite 1 oră, lecțiile: 48 și 49, 55 și 56, 64 și 65.

Clasa a IV-a și a V-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Recapitulare la începutul anului școlar 4 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formarea

- deprinderilor de exprimare 77 ore
- Lecții de recapitulare curentă 6 ore
- Lecții de recapitulare finală 4 ore
- Ore la dispoziția profesorului 5 ore

96 ore

Se va reduce cu 1 oră predarea lecțiilor: 6-10, 12-18, 27-35.

Clasa a VI-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de recapitulare la începutul anului școlar 4 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formare a deprinderilor de exprimare corectă 74 ore
- Lecții de recapitulare curentă 8 ore
- Lecții de recapitulare finală 3 ore
- Ore la dispoziția profesorului 7 ore

96 ore

Se va reduce cu 1 oră studierea lecțiilor: 2, 8, 13, 14, 16, 21, 22, 25, 28, 30, 31, 32, 36, 39-41.

Clasa a VII-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de repetare la începutul anului școlar 2 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formare a deprinderilor de exprimare corectă 72 ore
- Lecții de recapitulare curentă 5 ore
- Lecții de recapitulare finală 4 ore
- Pregătirea și efectuarea lucrărilor scrise trimestriale 9 ore
- Ore la dispoziția profesorului 4 ore

96 ore

Se va reduce cu 1 oră predarea lecțiilor: 2, 4, 9, 10-13, 16, 18-20, 26, 28, 30-33, 35.

Clasa a VIII-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de recapitulare la începutul anului școlar 2 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formarea deprinderilor de exprimare corectă 73 ore
- Lecții de recapitulare curentă 5 ore
- Lecții de recapitulare finală 3 ore
- Pregătirea și efectuarea lucrărilor scrise trimestriale 9 ore
- Ore la dispoziția profesorului 4 ore

96 ore

Nu se vor studia textele de la lecțiile: 14, 15, 16, 17, 31 și 32.

Se vor studia, pe bază de exerciții, problemele de gramatică de la lecțiile respective, în cite 1 oră.

Se va reduce cu 1 oră predarea lecțiilor: 5, 7, 20-22, 25, 26.

LIMBA FRANCEZĂ

Clasa a II-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții orale pentru comunicare de noi cunoștințe și de formare a deprinderilor de exprimare corectă 42 ore
- Lecții mixte (orale, citit, scris) pentru comunicare

- de noi cunoștințe 43 ore
- Lecții de recapitulare curentă 5 ore
- Lecții de recapitulare finală 6 ore

96 ore

La începutul trim. II, cele 9 lecții de trecere la perioada scris-citit se vor efectua în 5 ore plus una de recapitulare.

Nu se vor studia lecțiile Dans la salle de bains, Marcel joue au ballon, Mon oncle arrive.

Problema J'ai des (Je n'ai pas de) se va studia la lecția Le petit déjeuner.

Verbele aller și arriver de la lecția Mon oncle arrive se pot studia și consolidă la lecția Marie va à l'école.

Se vor reduce cu o oră lecțiile 3, 11, 12, 13, 14, 18, 19.

Clasa a III-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecție introductivă la începutul anului 1 oră
- Lecții pentru comunicare de noi cunoștințe 74 ore
- Lecții de recapitulare curentă 10 ore
- Lecții de recapitulare finală 6 ore
- Ore la dispoziția profesorului 5 ore

96 ore

Se vor reduce cu o oră lecțiile: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.

Clasa a IV-a și a V-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții introductive la începutul anului 2 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și formarea deprinderilor de exprimare corectă 80 ore
- Lecții de recapitulare curentă 5 ore
- Lecții de recapitulare finală 6 ore
- Ore la dispoziția profesorului 3 ore

96 ore

Se vor reduce cu o oră lecțiile: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25.

Clasa a VI-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și dezvoltare a deprinderilor de exprimare corectă 76 ore
- Lecții de recapitulare curentă 6 ore
- Lecții de recapitulare finală 6 ore
- Ore la dispoziția profesorului 8 ore

96 ore

Se reduce cu cite o oră studierea lecțiilor: 5, 6, 7, 13, 14 (cu două ore), 17, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.

Clasa a VII-a

Repartizarea orelor

(3 ore săptămânal - 96 ore anual)

- Lecții de recapitulare la începutul anului 2 ore
- Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de dezvoltare

(Continuare în pag. 14)

tare a deprinderilor de exprimare corectă	72 ore
— Lecții de recapitulare curentă	6 ore
— Lecții de recapitulare finală	6 ore
— Pregătirea și efectuarea lucrărilor scrise	6 ore
— Ore la dispoziția profesorului	4 ore

96 ore
Nu se vor studia lecțiile: 13, 18, 27

Se vor reduce cu o oră lecțiile: 1, 7, 15, 16, 17, 19, 21, 25.
Se vor reduce cu o oră recapitulările: 1, 2, 3, 4, 5.

Clasa a VIII-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de recapitulare la începutul anului	2 ore
— Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formarea priceperilor de vorbire	69 ore
— Lecții de recapitulare curentă	7 ore
— Lecții de recapitulare finală	8 ore
— Pregătirea și efectuarea lucrărilor scrise	6 ore
— Ore la dispoziția profesorului	4 ore

96 ore
Nu se vor studia lecțiile: 3 și 15.
Se vor reduce cu o oră lecțiile: 2, 9, 14, 17, 20, 21.

Se vor reduce cu o oră recapitulările: 1, 2, 3, 4, 5.

Le subjonctiv imparfait și plus-que-parfait se vor studia la Lecția 5 (le subjonctiv révision).

LIMBA GERMANĂ

Clasa a II-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții introductive orale	40 ore
— Lecții de formarea deprinderilor de vorbire și scriere	46 ore
— Lecții de recapitulare finală	4 ore
— Ore la dispoziția profesorului	6 ore

96 ore
Lecțiile 7 și 8 se vor studia împreună.

Lecțiile 10 și 11 se vor studia împreună.

Lecțiile 14 și 17 se vor studia împreună.

Lecțiile 16 și 18 se vor studia împreună.

Recapitulările curente se vor face în cite 2 ore.

Lecțiile de recapitulare trimestrială — 1 oră.

Lecțiile 1, 8, 9, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 se vor studia în cite 2 ore.

Lecțiile 4, 5, 6, 7, 14, 15, 16 se vor studia în cite 1 oră.

Clasa a III-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de repetare la începutul anului	8 ore
— Lecții de predare și formare a priceperilor și deprinderilor de exprimare	

orală și în scris	70 ore
— Lecții de recapitulare curentă	6 ore
— Lecții de recapitulare la sfârșitul anului	6 ore
— Ore la dispoziția profesorului	6 ore

96 ore
La repetarea de la începutul anului școlar, lecțiile 2 și 3 se vor studia în cite 1 oră.
Lecțiile de predare de la 6 la 40 se vor preda în cite 2 ore fiecare.

Clasa a IV-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de repetare la începutul anului școlar	6 ore
— Lecții de predare și formare a priceperilor și deprinderilor de exprimare orală și în scris	75 ore
— Lecții de recapitulare curentă	3 ore
— Lecții de recapitulare la sfârșitul anului școlar	8 ore
— Ore la dispoziția profesorului	4 ore

Lecțiile de repetare 1 și 4 se vor studia fiecare în cite 1 oră.
Lecțiile de repetare 2 și 3 se vor studia fiecare în cite 2 ore.
Lecțiile nr. 5, 6, 7, 8, 10, 13, 15, 19, 20, 22, 31, 32, 34 se vor studia în cite 3 ore.
Lecțiile nr. 9, 11, 14, 17, 18, 21, 24, 26, 27, 28, 29, 35, 36, 37, 38, 40 — se vor studia în cite 2 ore.
Lecțiile nr. 12, 16, 23, 25, 30, 33, 39 se vor studia în cite o oră.

Clasa a V-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de recapitulare la începutul anului	6 ore
— Lecții de comunicare a cunoștințelor și formare a deprinderilor	68 ore
— Lecții de recapitulare curentă	8 ore
— Lecții de recapitulare finală	6 ore
— Lecții la dispoziția profesorului	8 ore

Total 96 ore
Lecțiile 15, 19, 26, 27 și 28 se vor studia în cite 3 ore.

Lecțiile 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 se vor studia în cite 2 ore.

Lecții 1, 2, 14, 18, 25, 34, 39 se vor studia în cite 1 oră.

Lecțiile 10, 12, 24, 38 devin facultative.

Lecțiile de recapitulare 1 și 3 se vor studia în cite 1 oră iar lecțiile 2, 4 și 5 în cite 2 ore.

CLASA a VI-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de repetare la începutul anului	5 ore
— Lecții de comunicare de noi cunoștințe și de formarea priceperilor și deprinderilor de exprimare	76 ore
— Recapitulări curente	5 ore
— Recapitulări finale	4 ore
— Ore la dispoziția profesorului	6 ore

— Lecțiile de repetare de la începutul anului (lecțiile 2, 4 și 6) se vor preda în 5 ore

— Lecțiile nr. 3, 16, 20, 27, 35 nu se vor studia

— Lecțiile nr. 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 33, 34, 35 se vor studia în cite 3 ore
Lecțiile nr. 7, 12, 15, 18, 26, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39 se vor studia în cite 2 ore
Lecțiile nr. 1, 5, 33, 40 se vor studia în 1 oră

CLASA a VII-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de recapitulare la începutul anului	6 ore
— Lecții de comunicare a cunoștințelor, de dezvoltarea priceperilor și deprinderilor de vorbire	74 ore
— Lecții de recapitulare curente	6 ore
— Lecții de recapitulare finală	4 ore
— Ore la dispoziția profesorului	6 ore

Total 96 ore
— Lecțiile 4, 6, 8, 11, 16, 21, 22, 23, 24 se vor studia în cite 3 ore

— Lecțiile 9, 13, 17 vor fi studiate în cite 5 ore

— Lecțiile 10, 14, 20, 27 vor fi studiate în cite 1 oră

— Lecțiile 5, 15, 26, 28, 30 vor fi studiate în cite 2 ore

— Lecțiile de recapitulare curente 1 și 2 se vor studia în cite 1 oră

— Lecțiile de recapitulare curente 3 și 4 se vor studia în cite 2 ore

CLASA a VIII-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de recapitulare la începutul anului	4 ore
— Lecții de formare a priceperilor și deprinderilor de exprimare	74 ore
— Recapitulări trimestriale	8 ore
— Recapitulări finale	6 ore
— Ore la dispoziția profesorului	4 ore

Total 96 ore
Toate lecțiile de la 1 la 26 vor fi studiate reducându-se cite o oră la fiecare lecție, față de programa existentă.

LIMBA RUSĂ

Clasa a II-a

Repartiția de ore

— Lecții de formare și consolidare a deprinderilor de audiere și exprimare orală	80 ore
— Recapitulări trimestriale	6 ore
— Recapitulări finale	6 ore
— La dispoziția profesorului	4 ore

TOTAL 96 ore
Nu se vor studia lecțiile: 5, 9, 31, 36, 43, 48.

Lexicul și unele structuri ale lecțiilor recapitulative pot fi studiate (consolidate) în cadrul celorlalte lecții.

Se vor reduce cu o oră lecțiile 10, 12, 13, 14, 16, 18, 21, 23, 24, 28, 32, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 47.

Seleționarea exercițiilor se va face de către profesori.
Se va ține seama de nivelul clasei.

Clasa a III-a

Repartiția orelor

— Perioada prealfabetică	10 ore
— Însușirea alfabetului	60 ore
— Perioada postalfabetică	12 ore
— Recapitulări trimestriale	6 ore
— Recapitulări finale	6 ore

— La dispoziția profesorului 2 ore

Total 96 ore
Se vor reduce cu cite o oră lecțiile: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 16, 19, 22, 23, 24, 26, 27, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, după programă.
Nu se va studia lecția a 9-a. Lexicul și unele structuri pot fi consolidate în cadrul lecțiilor a 2-a și a 8-a, după programă.

Clasa a IV-a și a V-a

Repartiția orelor
(3 ore săptămânal — 96 ore anual)

— Lecții de recapitulare la începutul anului școlar	6 ore
— Lecții de predare	75 ore
— Recapitulări trimestriale	6 ore
— Recapitulări finale	6 ore
— La dispoziția profesorului	3 ore

Total 96 ore
Se vor reduce cu cite o oră lecțiile: 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 17, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29 — după manual.

Nu se vor studia lecțiile: 8, 15, 26 după manual.

CLASA a VI-a

Repartiția orelor

— Recapitulare la începutul anului școlar	3 ore
— Predare	78 ore
— Recapitulări trimestriale	6 ore
— Recapitulări finale	6 ore
— La dispoziția profesorului	3 ore

Total 96 ore
Se reduc cu cite o oră lecțiile: 24, 33, 34, 35, 37 — după programă.
Nu se vor studia lecțiile: 11, 13, 17, 23, 31 — după programă.

Clasa a VII-a

Repartiția orelor

— Recapitulare la începutul anului școlar	3 ore
— Predare	75 ore
— Lucrări scrise și corectarea lor	6 ore
— Recapitulări trimestriale	6 ore
— Recapitulări finale	3 ore
— La dispoziția profesorului	3 ore

Total 96 ore
Se reduc cu cite o oră lecțiile: 14, 16, 19, 22, 29, 35 — fiind lecții recapitulative după un capitol studiat — după programă.
Nu se vor studia lecțiile: 5, 7, 17, 34 — după programă.

Clasa a VIII-a

Repartiția orelor

— Recapitularea la începutul anului școlar	3 ore
— Recapitulări trimestriale	6 ore
— Lucrări scrise și analiza lor	6 ore
— Recapitulări finale	6 ore
— La dispoziția profesorului	3 ore
— Predare	72 ore

Total 96 ore
Se reduc cu cite o oră lecțiile: 1, 2, 3, 4, 10, 14, 19, 26, 32, 38 — fiind lecții recapitulative la începutul anului școlar sau după un capitol studiat — după programă.

Nu se va studia lecția a VIII-a — după programă.

Îndrumările privind aplicarea programelor și manualelor de limbi străine pentru clasa a V-a la clasa a VI-a (a doua limbă) vor fi dezbătute la consfățuirile anuale ale cadrelor didactice, în Secția profesorilor de limbi străine.

RECOMANDĂRI PRIVIND APLICAREA PROGRAMELOR ȘCOLARE DE MATEMATICĂ, ÎN SCOPUL DESCONGESTIONĂRII ELEVILOR — CLASELE V-VIII

Clasa a V-a. Se va renunța la exercițiile încărcate în mod artificial, în care aplicarea regulilor de efectuare a operațiilor se face sub formă de supraetajare multiplă, de utilizare a 3—4 paranteze. De asemenea, se va renunța la acele probleme complicate în mod artificial a căror rezolvare se face mult mai ușor prin algebră, în clasele următoare.

Se va insista asupra cunoașterii proprietăților operațiilor aritmetice pentru o aplicare conștientă a regulilor de calcul.

Calculul ce se efectuează se vor extrage, pe cât posibil, din situații-problemă la nivelul înțelegerii copiilor, relevându-se astfel necesitatea învățării aritmeticii.

Problemele cu conținut geometric se vor lega de activități practice ale elevilor (trasat, tăiat, lipit, pe baza unor măsurători; măsurători pe teren).

Clasa a VI-a. În predarea capitolelor „Mărimi direct și invers proporționale” și „Procente” se va renunța la transmiterea unor scheme de calcul fără o motivație suficientă, la nivelul înțelegerii elevilor. Problemele cu conținut aplicativ trebuie să constituie baza învățării acestor capitole. Nu se vor trata însă problemele de amestec și aliaj în măsura în care acestea depășesc nivelul de înțelegere al elevilor.

La geometrie, materialul intuitiv trebuie să fie astfel folosit încât să activeze gândirea elevului. Simpla prezentare a modelelor nu este suficientă pentru învățarea geometriei. Se recomandă ca elevii să fie solicitați să efectueze lucrări practice în clasă sau pe teren, să facă măsurători, în tot cursul anului școlar, nu numai în cele cinci ore, la sfârșitul

anului, destinate prin programă acestui scop. Utilizarea raționamentului corect în geometrie se va face în mod treptat; profesorul se va asigura că elevii au înțeles necesitatea formării convingerilor pe această cale și insuficiența intuiției în abordarea problemelor de geometrie.

Clasa a VII-a. Primele (aproximativ) 20 săptămâni de predare a algebrei nu trebuie să creeze la elevi impresia falsă că algebra nu are legătură cu problemele practice. Se va căuta ca pe măsură ce se introduce o nouă operație cu expresii algebrice să se prezinte exemple din practică în care se utilizează operațiile respective.

Predarea ecuațiilor se va face, de asemenea, pornind de la exemple practice.

La rezolvarea problemelor cu ajutorul ecuațiilor se vor trata și probleme de amestec și aliaj. Se va renunța la problemele artificiale care nu formează gândirea elevilor.

Se va insista ca elevii să cunoască bine mulțimea de numere în care rezolvă ecuațiile sau inecuațiile.

Clasa a VIII-a. Se vor evita exercițiile de calcul algebric prea încărcate. Deprinderile de calcul se pot forma și pe exerciții mai puțin complicate dar bine alese și, mai ales, printr-o convingere fermă a aplicabilității în practică, sub formă de instrument de lucru al calculului respectiv.

Se va renunța la problemele artificiale în care se combină în mod fantezist diferite numere. Se vor căuta probleme din realitate, din situații cunoscute sau ușor accesibile elevilor. Este recomandabil ca și elevii să fie solicitați să găsească probleme, exemple.

Se va insista asupra mulțimilor de numere în care se lucrează.

Pentru învățarea geometriei, se recomandă ca elevii să efectueze măsurători în clasă, în atelier și în orice împrejurare, să matematizeze diferite aspecte ale fenomenelor din viața practică cu care intră în contact. Raționamentul matematic necesar demonstrării teoremelor, rezolvării problemelor, trebuie permanent dublat de intuirea fenomenului real.

Elogiul eroismului*

A opta carte a colecției „Colocviile adolescenței” — colecție a cărei contribuție la educarea moral-politică a tineretului este dintre cele mai substanțiale, pe plan editorial — atrage atenția atât prin marea actualitate și generozitate a temei enunțate cât și prin deosebitul interes pe care o atare arie tematică îl deșteaptă în conștiința adolescentului, acest veșnic îndrăgostit de aspectele grandioase ale existenței. Intuirea coordonatelor acestui interes, ale întrebărilor specifice vârstei în care eroul, eroicul devine năzuință, model, patimă, dăruire și răspuns adecvat și persuasiv la aceste întrebări reprezintă o primă și fundamentală cerință față de cel ce-și asumă sarcina deloc ușoară de a scrie tineretului despre eroism.

La dificultatea intrinsecă, obiectivă a temei — frumusețea și atractivitatea acesteia nu diminuează, ci sporesc exigențele — Vasile Vetișanu-Mocanu adaugă o a doua, subiectivă de data aceasta: angajamentul stilistic. Pentru că elogiul promite de la bun început și din titlul cărții încă pateticul și solemnul, deci o structură stilistică străbătută de mari tensiuni, care să degaje forță de convingere și de înălțare spre sublim. Dacă dificultatea inerentă subiectului ales poate fi înduplecată prin metodă și aparat critic, a doua nu poate fi înfruntată cu succes decât prin talent și (sau) experiență în ale scrisului. Debutând cu această carte, Vasile Vetișanu-Mocanu își provoacă destinul. Aceasta cu atât mai mult, cu cât el neglijează, în parte, demersul sistematic în dezbaterea temei, mizând aproape în întregime pe virtuțile emoționale ale cuvintului.

Ordonându-și materia în trei capitole (I Actualitatea eroicului; II Eroismul, cultura și idealul vieții; III Dimensiunile actuale ale eroismului) și un epilog, autorul nu urmează niște criterii logice, substanțiale capitolelor nu se structurează pe linia unor demonstrații care să conveargă în final. Dealtfel, cartea, în întregime, nu e o demonstrație, ci o ilustrare prin fapte, fenomene și nume a ceea ce înseamnă eroismul, ilustrare, uneori, emoționantă, care ne dă — pe alocuri — senzația participării la măreața desfășurare a trecutului și a prezentului nostru eroic. Cele trei secțiuni n-ar fi deci decât trei acte — necesare autorului ca și lectorului — ale unui spectacol în care eroul încearcă să ne facă părtaş, la modul emoțional, la sentimentele și gândurile sale cu privire la eroism. Suita de fapte, de fenomene, de personaje sînt tot atâtea motive de efuziune patetică, care — fapt remarcabil — captează atenția, o ține încordată, ne dă satisfacții uneori, alteori ne deziluzionează, dar este destul de antrenantă, de vreme ce reușește să ne strecoare fără să observăm la prima lectură anumite inadvertențe sau formulări de genul: „Grecii nu lucrau pentru a sfârși ca eroii, ci trăiau eroic. Dovadă dintre cele mai apropiate sînt vecinii lor spartani. Aceștia din urmă erau oameni îndeminatici, aprigi, soldați buni și instruiți în școli anume. Totul părea eroic la ei. Și totuși, eroii au fost grecii, pentru că educația lor nu sfârșea într-o direcție, ci cuprindea întreaga manifestare a societății, în

toate domeniile” (p. 27); „Badea Cîrțan a fost eroul atîtor legende și capitole scrise, dar în afara acestora, a rămas unul din entuziaștii susținători ai ideii de unire” (p. 88); „Eroismul a fost întotdeauna privit din perspectiva multilateralității, în sensul că năzuia către o trăire și retrăire autentică a totului, pentru atingerea unui ideal” (p. 181).

Părțile de rezistență ale cărții sînt acelea în care autorul prezintă faptele eroismului cotidian al maseilor în procesul de edificare al destinului nostru istoric și al noii societăți, eroismul încorporat în creația istorică conștientă a maseilor, acele părți în care emoțiile eroului se nasc din contactul direct cu valorile evidente și scumpe nouă și ni se comunică în starea lor nativă, fără a trece prin comentariu sau reflecție filozofică, care, așa cum sînt realizate în cartea de față, diminuează mai întotdeauna, emoția transmisă, fără să aducă un spor în ordinea cunoașterii. Patriotismul, participarea din toată ființa la înfăptuirea idealului politic și social al partidului nostru, destinul istoric de sacrificiu și de împlinire astăzi a poporului român — toate acestea, ca dovezi nepieritoare ale eroismului, ne emoționează încă o dată prin citirea cărții. Nu pe tot parcursul ei, nu întotdeauna la nivelul corespunzător valorii pe care toate acestea le au pentru fiecare dintre noi, cert e însă că prin emoțiile și gândirile pe care reușește să le transmită și chiar prin rezervele pe care le suscită și, implicit, prin spiritul critic pe care îl poate incita la lucru în complexul domeniu al eticii, „Elogiul eroismului” e un mijloc util de îmbogățire spirituală, de educație și autoeducație morală, iar pentru autor o promisiune care merită să mai fie verificată, poate, într-o viitoare lucrare.

FLORIN GABA

* Editura „Albatros”, 1973 (Colecția „Colocviile adolescenței”)

„Istoria literaturii române” — vol. III

Al treilea volum al Tratatului de Istoria literaturii române (București 1973, Editura Academiei R.S.R., 1044 p., 66.00 lei), subintitulat: „Epoca marilor clasici” apare sub conducerea unui comitet de redacție format din nume prestigioase ca Șerban

Cioculescu, Ovidiu Papadima și Alexandru Piru. După o introducere generală în care se fixează trăsăturile epocii, volumul face loc unui prim capitol intitulat Scriitori de tranziție după Unire — (printre care: Ioan M. Bujoreanu, N. Nicolescu, I. C. Fundescu, N. Scurtescu). Paginile consacrate lui Titu Maiorescu sînt precedate de un studiu concentrat despre „Junimea și Convorbirile literare”, cu o detaliată trecere în revistă a acelora care au colaborat, cu poezia sau cu proza, la celebra revistă. Punctul de vedere adoptat în expunerea capitolului Eminescu — ne referim la structura celor peste 70 de pagini ale acesteia — merită a fi subliniat prin calitățile analizei și sintezei, prin concentrarea unui volum mare de informații într-un spațiu determinat.

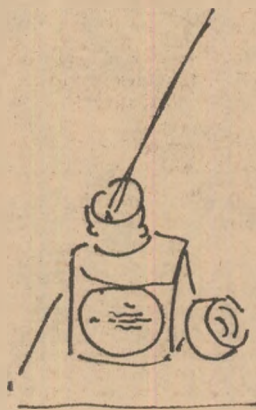
Calități proprii și secțiunilor următoare dedicate lui I. Creangă, I. L. Caragiale, I. Slavici, Al. Macedonski ș.a. Pentru publicul larg (specialiști,

cercetători, studenți, profesori, elevi) căruia i se adresează, volumul al treilea aduce substanțiale referiri la „Literaturul” și revistele anexe, „Familia”, „Tribuna” și alte publicații transilvănene din epocă, presa bucovineană, presa umoristică și satirică și „Contemporanul” (cu poezia și proza sa).

Monografice sînt prezentate și revistele „Evenimentul literar”, „Viața”, „Vatra”, „Literatură și artă română” etc.

După C. Dobrogeanu-Gherea, D. Zamfirescu, sînt studiați cu aceeași riguroasă metodă Delavrancea, Al. Vlahuță, G. Coșbuc și Traian Demetrescu. În paginile aceleiași cărți, capitolul „Folcloriștii, ideile și opera lor” impune prin grija cu care este urmărită o parte valoroasă a istoriei noastre literare. Realizare remarcabilă a culturii contemporane, al treilea volum din „Istoria literaturii române” conține procesul evolutiv al unei perioade scurte, începînd cu întemeierea mișcării literare ieșene și încheindu-se cu sfîrșitul secolului trecut.

Prof. FLORENTIN CATAN
Liceul nr. 1, Alexandria

„Istoria modernă și contemporană a României”

— Caietul metodic nr. 4, Arad —

Sub egida Inspectoratului școlar județean și a Casei corpului didactic Arad a apărut Caietul metodic nr. 4, cuprinzînd material bibliografic, texte și izvoare istorice despre perioada modernă și contemporană a istoriei țării noastre. Cum e firesc, scopul lucrării, elaborată de Lucia Ostoici, este de a veni în ajutorul profesorilor de științe sociale, oferindu-le extrase din lucrări și surse de specialitate spre a fi folosite în cadrul lecțiilor. Ea a fost alcătuită după programa de învățămînt și cuprinde perioada de la revoluția burgheză-democratică din anul 1848 pînă în zilele noastre, mai concret pînă la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972.

Profesorii de specialitate pot găsi adunate într-un volum manifeste din timpul Revoluției de la 1848, extrase din presa străină, cuvîntări, aprecieri ale unor personalități despre evenimentele politice din țară ș.a. Pentru alcătuirea volumului, autorul s-a folosit de o vastă bibliografie, din care nu lipsește consultarea ziarelor politice arădene „Românul” și „Patriotul”, precum și de presa de specialitate: Magazin istoric, Analele de istorie ș.a. Aceeași atenție se acordă ecourilor în contemporaneitate a marilor evenimente istorice din țară și aprecierilor făcute de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul unor solemnități de aniversare.

Profesorii de istorie au astfel la dispoziție material bibliografic și intuitiv, care-i ajută să cultive elevilor o gândire istorică absolut necesară înțelegerii profunde a istoriei noastre naționale.

Prof. A. ILICA

„Școala Argeșului”

— Materiale metodice și de cercetare științifică —

Apărută recent sub egida Inspectoratului școlar județean Argeș, a Sindicatului învățămînt și a Casei corpului didactic (Pitești — 1973; redactori de carte, profesorii Romulus Sorescu și Laurențiu Cudric), culegerea de materiale metodice și de cercetare științifică „Școala Argeșului” este dedicată, aproape în întregime, perfecționării metodologiei activităților didactice subordonate — așa cum enunță în introducerea volumului, profesorul Gheorghe Dragoș, inspector școlar general adjunct — principiului „cunoștințele dobîndite sînt mai trainice decît cele servite”.

Un prim și bogat capitol al Culegerii, abordînd experimental modernizarea învățămîntului prin inovarea tehnologiei didactice — căreia îi sînt expuse obiectivele, cadrul și elementele novatoare de către profesorul Florian Dițuleasa, inspector școlar general — reunește planuri de lecții experimentate după modelul promovării activității nemijlocite a elevului cu sursele de informație (model — deși nementionat în Culegere — introdus în experimentul de la Pitești de un colectiv al Institutului de cercetări pedagogice din București).

Un alt capitol al „Școlii Argeșului” oferă cititorului un valoros schimb de opinii în legătură cu educarea moral-cetățenească a elevilor, cu activitatea desfășurată de profesorul diriginte, cu educarea elevilor pentru munca productivă ș.a.

Volumul mai cuprinde — în rîndul celor 33 de colaborări ale sale — file de istorie argeșeană, evocări, note și informații de specialitate ș.a.

Apariția acestei Culegeri — așteptată cu interes de profesorii argeșeni și din alte județe — constituie nu numai un eveniment editorial al activității organelor județene de învățămînt, ci și o remarcabilă afirmare a valorii pe care o are experimentarea la catedră, în școală, sub semnul pasiunii puse în înfăptuirea obiectivelor educării tineretului nostru școlar corespunzător cerințelor dezvoltării sociale și sarcinilor stabilite de partid. Se degajă din lectura atentă a Culegerii un curent de masă determinat de organele școlare și de cadrele didactice în județul Argeș, de receptivitate și deschidere spre perfecționarea continuă a muncii educatorului; cu discernămint, cu pondere și cu fundamentare teoretică în analiza critică atât a părăsirii unor metode și procedee de învățămînt, cât și în însușirea altora.

Cititorul, avizat prin această Culegere, asupra a ceea ce este cunoscut prin „Experimentul de la Pitești” așteaptă și următoarele culegeri, mai bogate în planuri de lecții experimentate și mai elocvente în privința eforturilor novatoare în domeniul perfecționării metodelor de învățămînt.

CONSTANTIN COSTESCU

OASPEȚI DE PESTE HOTARE DESPRE ROMÂNIA ȘI ȘCOALA EI

Realizările poporului nostru în domeniul dezvoltării și perfecționării învățămîntului, obținute prin muncă pasionată, sub conducerea partidului, constituie, pentru cei mai mulți dintre oaspeții de peste hotare, obiectul unei profunde admirații. Ca întotdeauna în momentele de bilanț — cum este acesta, prilejuit de sărbătorirea zilei de 23 August — am încercat o privire retrospectivă asupra celor ce au declarat, în acest sens, specialiști din alte țări care au vizitat România cu diferite prilejuri. Spicuiem câteva dintre impresiile lor, despre România contemporană și școala ei.

Herman Oschlak, profesor, președintele Sindicatului pedagogilor comuniști din Danemarca: „În țara dumneavoastră, m-a impresionat în mod deosebit morală muncii, pe care am simțit-o pretutindeni, legăturile afective dintre oameni, demne de cunoscut și de reținut”.

Alfred Kastler, laureat al Premiului Nobel pentru fizică, Franța: „Revin în România remarcând marile realizări în domeniul industrial, al organizării învățămîntului superior și al dezvoltării cercetării științifice. Am regăsit un București mai frumos, mult îmbogățit în laboratoare de cercetare. Dar, ceea ce mi se pare esențial, este bogăția sufletească a oamenilor și imensul număr al celor ce se formează ca specialiști”.

Prof. dr. V.M. Hvostov, U.R.S.S.: „Cercetarea pedagogică din România, ale cărei preocupări le-am putut cunoaște direct cu prilejul vizitei mele... aduce puncte de vedere valoroase în sfera unor obiective centrale ale științelor educației. Am constatat că se desfășoară o activitate intensă și bine orientată pentru elaborarea unor noi structuri de dotări școlare, a unor mijloace moderne de predare, precum și pentru cercetarea bazelor psihologice, pedagogice și didactice ale procesului de învățămînt”.

Hoang Kim Hai, secretar general adjunct al Sindicatului învățămînt din R. D. Vietnam: „Sînt fericit că am avut posibilitatea să vin în România, țară care construiește socialismul. Am reținut cu deosebit interes ritmul cu care se muncește pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de cultură ale poporului”.

Guy Georges, membru al Secretariatului permanent al Sindicatului Național al Instructurii din Franța: „Vizitînd o serie de școli din țara dumneavoastră, am fost frapat de spiritul muncii care domnește în rîndul elevilor, de la cei mai mici pînă la cei mai mari; aș zice și de acea atitudine responsabilă pe care am observat-o la ei față de propria pregătire. M-a impresionat în mod deosebit grija pentru școala de la sate, pentru modul ei de organizare.”

Ne-am încheiat vizita în România cu sentimentul reconfortant că efortul pentru buna pregătire a tinerei generații depășește toate frontierele și că pe educatorii de pretutindeni îi leagă nobila grijă de a crește eternul copil în spiritul vremurilor de azi”.

Tadeusz Toczek, vicepreședinte al Uniunii sindicatelor de învățămînt din R.P. Polonă: „Două trăsături caracteristice ale colectivelor didactice pe care le-am cunoscut ne-au impresionat în mod deosebit: în primul rînd profunda angajare obștească a oamenilor școlii în ansamblul acțiunii educative; în al doilea rînd disciplina și responsabilitatea de care dau dovadă elevii. Apreciem de asemenea competența activiștilor obștești ai sindicatelor din învățămînt”.

„Școala de vară” — așa se numește acțiunea inițiată de Uniunea națională a profesorilor din Marea Britanie care oferă membrilor săi posibilitatea de a împleți odihna cu

munca de informare și perfecționare profesională.

Programul „școlii de vară” prevede deplasarea grupului de cadre didactice într-o țară străină pentru vizite în școli și în diferite locuri cu semnificație socio-culturală deosebită, pentru a audia expuneri privind învățămîntul și problematica lui din țara gazdă. Anul acesta „școala de vară”, numărînd 85 de profesori și instructori din toate colțurile Angliei, și-a desfășurat „cursurile” în țara noastră.

La capătul bogatului ei program de vizite și conferințe, cîțiva dintre participanți au avut amabilitatea să împărtășească redactorului nostru păreri și impresii cu care se întorc în patrie. Transcriem mai jos cîteva dintre ele:

Marie Carlish, institutoare, Londra: „Am mai fost în România în 1953, la Festivalul Mondial al Tineretului. De atunci și pînă astăzi, constat că au avut loc schimbări extraordinare. Sînt pur și simplu uimită de progresul care s-a făcut și care se reflectă în primul rînd în numărul mare de construcții — fabrici, uzine, universități, școli elementare și licee, blocuri de locuințe, case de odihnă, pe care le-am văzut atît în București cît și pe litoral sau la Brașov. Pretutindeni pe unde am fost se vede drumul bun pe care se merge, se simte că se muncește bine, eficient. Pentru mine este deosebit de semnificativ faptul că în orașe destul de mici, cum este Brașovul, funcționează foarte multe școli”.

Freda Grean, institutoare, Cirencester: „Din prezentarea pe care a făcut-o domnul rector al Politehnicii din București, Radu Voinea, și din explicațiile date de doamna prof. Suzana Gădea, a reieșit numărul mare de fete care urmează la dumneavoastră învățămîntul superior și numărul din ce în ce mai mare de tinere care studiază la politehnică.”

În atelierul pe care l-am vizitat, destinat unora din activitățile practice ale studenților, am aflat că funcționarea mașinilor de acolo este supravegheată de o fată. M-a impresionat foarte plăcut toate acestea, mai ales că la noi există rezerve în ceea ce privește profesiunile ingineresti pentru femei; tinerele se ferec de astfel de meserii; adesea ele se declară inapte de a învăța științele exacte, cum ar fi matematica sau fizica”.

J. G. Wilson, profesor, Preston: „În țara noastră, învățămîntul este administrat local; de aceea există deosebiri sensibile între școli, de la o localitate la alta. La dumneavoastră, există un singur sistem de educație, de învățămînt, organizat pe plan central. Aceasta, desigur, are o serie de avantaje.”

Mi-au plăcut foarte mult școlile pe care le-am vizitat: modernul local al Politehnicii din București, care oferă toate condițiile unei bune pregătiri. Mi-a plăcut și Liceul „Nicolae Bălcescu”, unde am reținut cu admirație atenția acordată tradițiilor lui.

În același timp, m-a impresionat peisajul României, în special cel montan, ca și căldura și ospitalitatea poporului dumneavoastră. Spun aceasta nu din politețe, ci din tot sufletul, cu toată convingerea”.

Fred Jarvis, secretar general adjunct al Uniunii naționale a profesorilor din Marea Britanie: „Șederea noastră — de două săptămîni — în România a fost, ca să spun așa, o „odihnă intelectuală”. Am avut prilejul unui larg schimb de idei, de experiență cu colegii noștri români, am primit informații prețioase cu privire la sistemul dumneavoastră de învățămînt și am aflat cu admirație de eforturile care se fac în România pentru a crea școlii condiții bune de muncă. Tot ceea ce am vizitat la Brașov și la București (aici m-a impresionat în mod deosebit localul nou al politehnicii) a ilustrat în mod convingător această grijă. În același timp, mi-a plăcut preocuparea organizatorilor școlii dumneavoastră pentru pregătirea și perfecționarea corpului didactic”.

W. H. Kinsman, profesor, Lavncston Cornwall: „Ceea ce am văzut la dumneavoastră, atît vizitînd școlile cît și unele localități de pe litoral și din țară, se poate caracteriza printr-un singur cuvînt: impresionant”.

CUBA

Peste un milion de analfabeți — aceasta era, printre altele, „zestrea” cu care tinăra republică Cuba pornea în vasta ei activitate constructivă, la data înlăturării vechiului regim. 600 000 de copii nu aveau nici măcar posibilitatea de a merge la școală, atît datorită condițiilor materiale grele ale familiilor lor cît și numărului insuficient de școli și de cadre didactice. O campanie asiduă de alfabetizare a început atunci și s-a desfășurat cu deplin succes, astfel încît Cuba a devenit prima țară din America Latină fără analfabeți.

Una din măsurile imediate luate de guvernul revoluționar pentru lărgirea accesului la carte al populației și ridicarea nivelului ei de cultură, a fost folosirea tuturor resurselor pentru înființarea de cît mai multe unități școlare. Au fost folosite în acest scop pînă și clădirile vechilor cazarme (de exemplu, în 1959, cazarma Columbia din Havana a devenit școală medie revoluționară). Construcția de noi localuri a fost continuu încurajată. În prezent se află în construcție 81 de școli medii care vor cuprinde 5 000 de elevi, 9 școli pedagogice, 3 universități 17 institute politehnice și 5 institute de tehnologie.

Pentru a facilita frecventarea școlii de către toți copiii au fost create numeroase centre școlare internat și semiinternat. Peste 400 000 de

elevi beneficiază de serviciile unor asemenea centre. În plus, statul acordă tineretului studios un sprijin material direct, prin burse. În acest an, Ministerul învățămîntului a acordat, de exemplu, peste 100 000 de burse noi în învățămîntul superior.

O atenție deosebită se dă pregătirii profesorilor pentru școlile de bază, pentru „școala de cîmp”, ca și formării specialiștilor pentru industrie — cadre deosebit de necesare în construcția vieții noi în Cuba.

Politica școlară a guvernului cubanez reflectă, an de an, grija de a dezvolta și perfecționa învățămîntul de toate gradele. Sînt alocate pentru aceasta sume importante (circa 500 de milioane pesos anual).

URUGUAI

Sistemul de învățămînt uruguaian cuprinde trei niveluri: primar, secundar și superior.

Învățămîntul primar posedă un ciclu de studii pe 6 ani și este obligatoriu pentru copiii între 6 și 14

Învățămîntul în America Latină

ani. El înglobează și învățămîntul preșcolar, organizat în grădinițe, care primesc copii între 4 și 5 ani.

Școlile primare sînt de trei feluri: urbane, rurale și speciale. Programul școlilor urbane diferă de acela al școlilor rurale. În școlile primare speciale învață copii care prezintă unele deficiențe fizice sau psihice.

Cît despre învățămîntul secundar, acesta prezintă trei feluri de școli: învățămîntul secundar general, învățămîntul tehnic și învățămîntul normal. Învățămîntul secundar general poate fi urmat fără examen de admitere numai pe baza notelor din școala primară.

Învățămîntul superior se realizează prin universitate și o serie de institute specializate cum ar fi Conservatorul național de muzică, Școala națională de arte frumoase, Școala de biblioteconomie etc. Universitatea pregătește, prin facultăți specializate, în ramuri ca: agricultură, științe economice și administrația întreprinderilor, litere și științe, drept și științe sociale, inginerie, topografie și arhitectură, medicină, stomatologie, chimie și farmacie, științe veterinare.

CHILE

Politica școlară a guvernului chilian urmărește să înlocuiască vechiul învățămînt, care limita accesul la carte al copiilor proveniți din rîndul maselor largi populare — printr-un sistem cu adevărat democratic și științific, care să asigure tuturor șanse egale de învățatură și să contribuie la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor.

Ca urmare a măsurilor luate, în Chile crește an de an numărul celor ce învață. Astfel, dacă în 1970, aproximativ 2 000 000 de copii frecventau învățămîntul general, numărul lor a crescut la 2 200 000 în 1971 și la 2 300 000 în 1972. În ceea ce privește liceele din sistemul învățămîntului public, în cursul mediu, ele numărau în aceeași etapă 200 000 de elevi, 240 000 și respectiv peste 270 000. Școlile publice profesionale numărau 100 000 de elevi, apoi 125 000 și respectiv circa 270 000.

Pentru a crea condiții ca aceste efective sporite să se mențină, s-au luat măsuri sistematice privind creșterea serviciilor și prestațiilor pentru elevi: a crescut numărul meselor servite la cantinele școlare; zilnic toți copiii primesc o jumătate de litru de lapte; a sporit numărul manualelor, cărților școlare și al altor materiale necesare bunei pregătiri a fiecărui copil.

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură